

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katoliškem Kopitarjevi ulici št. 2.

Rokopis se ne vračaja, ne frankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17

Izhajava vsak dan, izven tedne in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta — 13 —
četrt — 8 — 50
mesec — 2 — 20

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta — 10 —
četrt — 8 —
mesec — 1 — 70

Za pošiljanje na dom
30 h na mesec.

Štev. 180.

V Ljubljani, v četrtek, 6. avgusta 1903.

Letnik XXXI.

Katoliška društva rokodelskih pomočnikov.

Kolin.

L. Morda bo tudi za naše razmere koristno, ako izpregovorimo zopet enkrat o teh društvi.

Društva rokodelskih pomočnikov so se od ustanovitve 1845 sem hitro širila po Evropi in tudi Ameriki. Tu je njihov začetek. L. 1891 je bilo že 820 društev s 75.000 člani in okoli 200 rokodelskimi hišami. V kolinski škofiji je bilo l. 1895 60 društev z 12.100 rokodelskimi pomočniki in 28 društvenimi hišami, ki so dajala članom okoli 1000 prenočišč.

L. 1900 je bilo sploh po Nemškem 1059 kat. društev rokod. pomočnikov s 329 hospici in 80.000 člani.

Glavna stvar pri teh društvi je pouk in vzgoja, ki mora biti čisto primerna. Ta društva so najstarejša v naši sedanji socialni organizaciji. Vseled tega zaslužijo čast prednosti, a imajo tembolj dolžnost, da ostanejo čisto in razmeram primerna, ker drugače so mrtva.

V Kolinu je prav vzorno društvo, ki kot najstarejše drži na čast, da polje po njem vedno mlado življenje. Pouk je dvojen: Splošni pouk v jeziku, računstvu, knjigovodstvu, zgodovini, prirodoslovju, zemljepisju itd. in strokovni pouk. Poučuje se v osmih strokah rokodelstva. Vsako leto razstavijo člani svoje izdelke. Iz vsake stroke dobi pet članov nagrado. Kdor je prvi med vsemi, dobi denarno podporo iz posebne ustanove.

Redno se morajo vršiti posvetovanja predsednikov vsake škofije vsako leto, kjer morajo priti v razgovor zadeve rokodelskega stanu. To je neobhoden pogoj za uspešno delovanje.

Pri obnem zboru društvenih predsednikov v Kolinu l. 1900 se je sklenilo: Najvažnejša socialna naloga rokodelskih društev je ta, da svoje člane socialno-

politično izobrazijo in jih vposobijo, da se morejo pozneje kot mojstri posvetiti združni samopomoči v cehah in obrtnih zadrugah.

Kolikar le mogoče, se naj pomočniki privajajo k upravljanju koristnih naprav, n. pr. bolniških, podpornih blagajin itd., da se tako v njih zbudi in vzgoji čut za vzajemnost. Posojilnica kolinskih rokodelskih pomočnikov, ki jo sami vzorno opravljajo (seveda pod nadzorstvom), ima na leto čez 2 milijona mark prometa. To je šola, ki naredi mlade ljudi sposobne za organizacijo. S to posojilnico podpirajo rokodelski pomočniki one svoje člane, kateri ustanavljajo lastno rokodelstvo. Tu so n. pr. čevljarji ustanovili nakupno zadrugo, ki jim je takoj prvo leto nesla 9% dividende.

Dalje so sklenili predsedniki l. 1900: »Katoliška društva rokodelskih pomočnikov naj bodo vedno v prijateljski zvezi z obrtnimi zadrugami, s katerimi naj sodelujejo«. Prodrlo je popolnoma prepričanje, da z verskim delom, s prenočevanjem, s hrano in zabavo še ni končana naloga teh društev, ampak da morajo ona vzgajati mlade ljudi za veliko socialno nalogo reorganizacije, preroditve obrtnega stanu, da ga rešijo propada. S socialno-političnega stališča so ta društva izmed najvažnejših, kar jih imamo, ki ravno zaradi očitnih gmotnih koristi, ki jih dajejo članom, na iste se tem ložje vplivajo in jih tem trdnješe sklenejo okoli sebe. Ker je pa nujno potrebna za obrt strokovna organizacija, zato so sklenili predsedniki na istem shodu: »Nujna naloga kat. društev rokodelskih pomočnikov je, da pouče svoje člane o potrebi in o bistvu krščanskih strokovnih društev, in jih pozovejo, naj pristopijo strokovni organizaciji«. V socialnih kurzhji so najbolj nadarjeni rokodelski pomočniki izobrazijo za voditelje strokovnih zvez.

Ker pa je predsedniku takega društva treba, da je dobro podkovan v socialnem vprašanju in da napreduje s svojimi člani vred v duhu izpreminjajočih se časovnih

potreb, zato je »Ljudsko društvo« ustanovilo »Socialne konference za duhovnike«, zlasti za predsednike rokodelskih pomočnikov. »Ljudsko društvo« jim preskrbuje kot poročevalca kakega strokovnjaka o socialnem vprašanju.

Ta društva so edina sredstva, ki morejo še dvigniti maloobrti stan. Edino po njih je mogoče v hirajočem obrtništvu vzgojiti moč jasnega duha, trdnih socialnih nazorov in temeljite strokovne znanosti, moč, ki bi mogli kot apostoli, kot združevalci, kot voditelji pravno in gospodarsko to ubogo, razkropljeno in plaho čredo malega obrtništva.

Najbolj industrialni kraji so pokazali, da ni popolnoma opravičena Marxova zahteva, da veliki obrt nujno uniči mali obrt. Mali obrt se da specializirati, se da po združništvu dvigniti do dela višje in stalnejše vrste. A pri naših ubogih, socialno popolnoma neizobraženih obrtnikih niti najprimitivnejša ideja stanovske sodelavnosti ne najde ugodnih tal, ker manjka popolnoma tiste vzgoje in izobrazbe, ki je potrebna za kulturni obrt.

S starimi liberalci se ne da nič narediti. Ti postajajo vsak dan bolj neumni. A mladina je tu! Vsaka ura, ki jo posvetimo njeni socialnopolitični izobrazbi, je zlata vredna! Ne mudimo, čas hiti!

Pij X.

Razmotrivanja.

Razume se, da o novem papežu poročajo časopisi najraznovrstnejše stvari. Koliko je resnica na vseh brzojavkah, ki sedaj švigajo v svet, ni mogoče kontrolirati, pokazalo se pa ho, da marsikaj, kar sedaj poročajo listi, ne bo resnično, posebno pa se ne izpolni nadaja liberalnih listov, da bi bil novi papež poseben nasprotnik krščanske demokracije. Pač pa je nastopil v Benetkah proti katolikom, ki oznanjajo neki mir z odkritimi sovražniki centra in hočejo zediniti luč in temo, ter je povdarjal, da so taki katoliki največji škodljivci cerkve. Mej te liberalne katolike, kakršni se dobe v »Narodovih« vrstah, pa nikakor ni prištevati bojevito krščansko demokracijo. Z energično trdnostjo druži tudi krotkost. Novi papež je

sam bil železnovstrajen socialni organizator ter je pri zadnjem kongresu za socialne študije v Padovi bil izvoljen častnim predsednikom. V laški socialni organizaciji si je pridobil dobro ime z ustanavljanjem in organiziranjem delavskih posojilnic in hranilnic. Silno je okrepil katoliški življenj v svoji škofiji.

Svoje reformatično delovanje je posvetil tudi cerkveni glasbi. Ugibanja liberalnih listov, ali bo tudi politični ali samo verski papež, so popolnoma nepotrebna, ker od njih ni nič odvisno. Kakor so se liberalni listi motili o Piju IX., o Leonu XIII., tako se bodo motili tudi o Piju X. Za gotovo se pa lahko reče: »Pij X. bo dober papež«.

Njegovo stališče napram Italiji označuje dejstvo, da je blagoslovil ljudstvo z notranje logije. Ko je bil imenovan patrijarhom beneškim, mu laška vlada nad eno leto ni dala »exaquare«.

Ako je kardinal Sarto kot patrijarh beneški obiskal laškega kralja, ko se je mudil v Benetkah, je jako napačno izvajati iz tega velike politične zaključke. Benečijo je po pogodbi Avstrija odstopila Italiji in če je patrijarh kralja obiskal kot deželnega gospodarja, bi bilo vsled tega jako napačno sklepati, da bi papež Pij hotel odpovedati se na ljubo Italiji rimskemu vprašanju in postati podanik Italije in tako podvržen njenim zakonom in izročiti Italiji svojo neodvisnost. To je naravnost izključeno.

Ravno tako, kot patrijarh beneški, sta pozdravljala laškega kralja tudi kardinal Ferrarri v Milanu in kardinal Richelmy v Turinu.

»Narod« verjame tržaškemu židovskemu »Piccolu«, ki slika novega papeža kot nasprotnika slovanske liturgije. Menda bomo imeli mi prav, ako postavimo na to mesto tudi mi svoje »časnikarsko prorokovanje«, da namreč tudi papež Pij X. ne bo iskal v tem oziru sveta o svojem postopanju pri »Narodu« in pri »Piccolu«.

Zanimivo je, da nekateri listi proglašajo izvolitev kardinala Sarta kot poraz kardinala Rampolla, dočim pa francoski listi vse kaj drugega trdijo in pozdravljajo novega papeža, češ da »ni zmagała trozveža«. Ta zmešnjava v časopisju je pač jako značilna in tudi precej — humoristična.

Pustimo druge, naj ugibajo in razlagajo to izvolitev kot »posledico nasprotij med kardinali« ali kot sad »diplomatičnih vplivov« ali različnih »cerkvenopolitičnih smerij«; papež bo storil to, kar je za blagor

LISTEK.

Molk.

Spisal Leonid Andrejev.

(Dalje.)

II.

Po dnevu pokopa je zavladal v mali hišici molk. To ni bila tišina, ker tišina je le tedaj, kadar molče vsi glasovi; bil je molk, oni, ki so molčali, bi bili lahko govorili, pa niso hoteli. Tako je mislil oče Ivan, ko je stopil v sobo k svoji ženi in srečal njen mrtvi pogled, ki je bil tako težak, kot da se je ves zrak spremenil v svinec in mu leži na glavi in hrbtu. — Tako je mislil, ko mu je ušel pogled na hčer in zvezek za sekirico, v katere se je utisnil njen glas, tako je mislil, ko je videl njene knjige in njen postržet, velik z oljem slikani portret, katerega je prinesla s seboj iz Peterburga.

Pri opazovanju slike je šel oče Ivan lepo po vrsti: najprej je opazoval lica, ki so bila svetla, in pri tem si je predstavljal brazgotino, ki je bila na Verinem licu, in si ni mogel razložiti, kaj ji je bil vzrok. Vsakokrat se je globoko zamislil. Ako bi jo

dobila od vlaka, bi bila vsa glava razdrobljena, a glava mrtve Vere je bila nepoškodovana. Morda jo je kdo sunil z nogo, ko so dvignili truplo, ali jo po neprevidnosti ranil z žrebljem.

A bilo mu je težko, dolgo razmišljati o posameznosti Verine smrti, in oče Ivan je prešel k opazovanju oči na portretu. Bile so črne, lepe oči z dolgimi vejicami, pod katerimi je počivala gosta senca, in se videla s tem zenica posebno blesteča, in obe očesi sta izgledali, kot da sta obrobjeni s črnim žalnim okvirjem. Neki poseben izraz jim je vdahnil neznan, a nadarjeni umetnik, kot da se je med očesi in tem, kamor sta bili uprti, zgrinjala nežna, prozorna kožica. Naj si je oče Ivan položil kamorkoli portret, oči so mu sledile neprestano. A niso govorile, temveč molčale; in ta molk je bil tako razločen, da se je zdelo, da bi se ga moralo čuti. In polagoma je začel oče Ivan misliti, da ta molk sliši.

Vsako jutro je šel Ivan v vsprejemnico, pogledal na prazno kletko in sobno opravo, sedel v naslonjač, zaprl oči in poslušal, kako je hiša molčala. Bilo je nekaj čudovitega. Kletka je molčala lahno in nežno, in v tem molku je ležala otožnost in žalost in daljnje, zamrlo smejanje. Molk njegove žene, pri-

dušen po stenah, je bil trd in težek kot svinec in grozen, tako tajnosten, da je očeta Ivana ob največji vročini spreletel mrz. Dolg in hladen kot grob, in tajnosten kot smrt je bil hčer in molk. Kot da je molku samemu to molčanje mučno, in kot da hlepi zlit se v besede; a nekaj težkega in topega, kot nekak stroj, ga je zadrževalo, da je ostal nepremičen in se raztegnil kot žica. In na ednem koncu nekje daleč v daljini se je začela žica gibati in lahno zveneti, — skromno in tožeče. Z veseljem in strahom je poslušal oče Ivan ta vznikli zvok: Z rokami se je opiral ob naslonilo in čakal sklonjene glave, kdaj priplava zvenenje do njega. A prekinilo se je in obmolčalo.

»Neumnost!« je dejal jezno oče Ivan in se dvignil z naslonjača še vedno čil in raven. Skozi okno je videl od solnčne luči obsijani veliki trg, ki je bil potlakan z okroglimi kamni, in njemu nasproti kamnito steno dolgega hleva brez oken. Na voglu je stal kočijaž, ki je izgledal kot iz ilovice izdelan kip. Bilo je nerazumljivo, zakaj tam stoji; saj po cele ure ni bilo videti nobenega pešca.

III.

Zunaj doma je govoril oče Ivan mnogo: z duhovniki, z župljani in včasih z znanci,

s katerimi je igral »prélérance«. Ko pa se je vrnil domov, se mu je zdelo, kot da je ves dan molčal. Vzrok za to je bil, da oče Ivan ni z nikomur teh ljudi mogel govoriti o tem, kar je bila glavna, najvažnejša stvar, o čemur je razmišljal vse noči: Zakaj je morala Vera umreti?

Oče Ivan ni mogel razumeti, da je zdaj nemogoče to poizvedeti; mislil je, da bi mogel še izvedeti. Vsako noč, čul je vedno do zore, si je predstavljal oni hip, ko sta on in žena o pozni polnočni uri stala pred Verino posteljo, in jo je on prosil: »Govori!« In kadar je prišel v mislih do te besede, si naslednjega ni mogel več predstavljati, kakor je bilo v resnici. Njegove zaklopljene oči so ohranile ono živo, neskaljeno sliko one noči: oči so videle, kako se je Vera v postelji sklonila, se smehljala in govorila... Ali kaj je rekla? In ta njena neizgovorjena beseda, ki bi vse povedala, se je zdela tako blizu, kakor bi se jo imelo kar prijeti, ako bi se z ušesi nagnil bližje, a v istem hipu je bila ta beseda tako brezupno daleč... Oče Ivan je vstal iz postelje, dvignil sklopljene roke in ječal: »Vera«...

In odgovor je bil molk.

Nekoč v noči je prišel oče Ivan k Olgji

cerkve in kršćanske družbe potrebno, in ver-
niki ga bodo poslušali s poučnim srcem.
Glavno dejstvo pa ostane, da se apo-
stolska vrsta nadaljuje v novem členu na
prestolu sv. Petra, da živi v Rimu mož, ki
bo v polnosti svoje oblasti učil, vladal in
sodil kršćanski svet, da smo našli zopet
zvezdo vodnico, ki nas bo nezmotno vodila
preko viharjev in valov naše dobe.
Gotovo ni majhna stvar, sprejeti slavno
dedščino Leona XIII. in Pija X. ne bo lahko
meriti se s tolikim predhodnikom; a ne po-
zabimo, da je bistvo papeštva vlada Cerkve,
da ta vlada sloni na Kristusu samem, in da
je papež le vidni namestnik Kristusa; Pij X.
se ne bo mogel zmotiti v svojem
božjem poslanstvu, naj mu še tolike težave
in ovire kljubujejo v bodočnosti.

Se nekaj iz življenja novega papeža.

Novi papež je bil do svojega 32. leta
avstrijski podanik. Ko je dovršil svoje bogo-
slovne študije v Padovi, deloval je najprej
v Castelfranco. V Benetkah je večkrat za-
stavil nek dragocen prstan, da je mogel ob-
darovati vse reveže. V Salzano, kjer je bil
župnik, je nekoč prodal celo svoje konje in
voz, da je pomagal revežem. Novi papež
govori tudi nemški ter se bo takoj učil fran-
cosčine.

V Salzano, kamor je Sarto prišel za
župnika, bil je silno reven kraj. Sarto je
premišljeval, kako bi povzdignil ondi blago-
stanje, in prišel je rediti kokoši in golobe
ter praktično kazati ljudstvu rejo in prodajo
perutnine. Danes je Salzano bogat kraj, ki
razpošilja perutnino po vsej Italiji in tudi
izven Italije je znana perutnina iz Salzana.
V Salzano je bil Sarto 10 let za žup-
nika. Sarto je bil rojen 2. junija l. 1835.
S tem popravljamo tiskovno pomoto v ra-
šena listu. Po poročilu »Reichspost« je bil
l. 1884 (ne l. 1848, kakor je bilo v mnogih
časopisih pomotoma navedeno) imenovan
skofom v Mantovi.

Sv. oče je torej v 68. letu svoje sta-
rosti, ravno v tisti starosti, kakor je bil
Leon XIII. pri nastopu svojega pontifikata.
Njegov oče Giovanni Battista Sarto je bil
iz kmečkoga stanu, nekaj časa kmet, pozneje
sodnijski sluga, nekateri viri pa pravijo, da
je bil magistratni sluga. Mrtev je že 20 let.
Njegova mati je umrla pred 10. leti.

Leon XIII. je bil papež delavcev, soci-
alni papež Pij X., oče ubožcev in prijatelj
beneških delavskih organizacij, bo sledil sto-
pinjam Leona XIII. kot prvobornik evan-
gelija kršćanske ljubezni, pravic dela in so-
cialnega miru. V tem bo tudi v bodoče moč
papeštva

»Reichspost« poroča, da Pij X. dobro
pozna kršćansko socialno gibanje v Avstriji,
s katerim ga je seznanil odločni kardinal
Agliardi, in da je opetovano dokazal, da
to gibanje visoko ceni. Popolnoma napačna
so poročila, da bi bil nasprotnik kršćansko-
socialnih razmer. Obratno je res, o čemur
bo še prilika obširnejše pisati.

Kardinal Sarto organizator.

Kardinal Sarto je razvijal v svoji škofiji
zelo živahno delavnost. Po njegovem posre-
dovanju je pri zadnjih volitvah v beneški
občinski zastop prišlo do edinosti mej mestno
in okoliško stranko. Novi sedenjeni stranki
se je posrežilo dobiti navedeno v beneškem
občinskem zastopu in provincialnem svetu.
Tudi pri volitvah v min. letu je zmagala ta
stranka, ki so jo slavili z ovacijami pred
patriarhovo palačo.

Stefanovni v sobo, kjer že ni bil nad teden
dni, sedel k njenemu zglavju in rekel iz-
ogibaje se njenega težkega pogleda: »Mati,
o Veri bi rad govoril s teboj. Ali slišiš?«

Njene oči so molčale. In oče Ivan je
začel z osornim in gospodovalnim glasom:
»Vem, ti misliš, da sem jaz kriv Verine
smrti. Ali spomni se, sem jo-li jaz manj
ljubil od tebe? Ti sodiš res čudno — — —
Očetovsko čast sem cenil nizke in sklonil
ponižno svoj tilnik, ko je ni strašilo moje
prokletstvo, in se je odpeljala — — — In
ti — ali nisi merda prosila, naj ostane, ali
nisi jokala, dokler ti nisem ukazal, da molči.
Ali se je rodila tako brezsrčna? Ali je ni-
sem učil pred Bogom ponižnosti in ljubezni?«
Oče Ivan je pogledal naglo ženi v oči in se
okrenil v stran.

»Kaj sem mogel storiti, ako nama ni
hotela odkriti svoje bolesi? Veleti ji! Velet
sem ji. Prosim! Prosim sem jo. Ali naj se
vržem pred to deklino na kolena in jokam,
jokam kot stara baba! V glavi — kaj vem,
kaj je imela v glavi! Neusmiljena, brezsrčna
hči!«

Oče Ivan je udaril s pestjo ob koleno.

»Ljubezni ni imela! To je! Kaj bi go-
voril o sebi, jaz sem bil seveda vedno —

O volitvi novega papeža.

Dunajski korespondenčni urad poroča
naslednje vesti o vspehih posamičnih volivnih
činov. Glasom »Tribune« je dobil kardinal
Rampolla 24, Vannutelli 15 gla-
sov, ostali so se cepili na kardinale Di Pie-
tro, Gotti in Oreglia. Sarto pri prvi volitvi
ni dobil nobenega glasu. V ponedeljek je
pa dobil novi papež že 31 glasov, kardinal
Di Pietro je pri tej volitvi tudi dobil več
glasov. Na večer istega dne se je širila go-
vorica, da bi Di Pietro iz zdravstvenih raz-
logov nikakor ne mogel sprejeti izvolitve. V
torek zjutraj je dobil kardinal Sarto dve-
tretjinsko večino.

Po »Giornale d'Italia« je bil vspeh prve
sobotne volitve naslednji: 25 glasov Ram-
polla, 17 Gotti, 5 Sarto, 4 Serafino Van-
nutelli, po 3 Capeceletro in Di Pietro, 2
Oreglia, po 1 glas pa Agliardi, Segna, Por-
tanova in Satolli. V soboto zvečer je dobil
neki Rampolla že 29 glasov, Gotti nekoliko
manj kot prej. Sarto je dobil 10 glasov.
V ponedeljek zjutraj je dobil Sarto 27,
Rampolla 24; zvečer istega dne pa Sarto
35 glasov, ostale Rampolla, Gotti in neka-
teri drugi. Pri zadnji volitvi pa je dobil
Sarto 50, Rampolla 10 in Gotti 2 glasova.
Pri nobeni volitvi ni prišlo do accessa.

Glasom zanesljivih poročil je dobil
Sarto že pri prvi volitvi večje število
glasov, katero je potem pri vsaki naslednji
volitvi naraščalo in v ponedeljek zvečer je
bila njegova izvolitev že zagotovljena. Ko je
kardinal Sarto uvidel, da pridobiva vedno
več glasov, je dvakrat prosil kardinale, naj
ga ne volijo, in še le po daljšem prigovar-
janju in prošnjah od strani prijateljev je pri-
volil v izvolitev. Posebno mu je prigovarjal
kardinal Ferrari, a njegovim prošnjam se je
Sarto vztrajno upiral, in šele, ko jih je več
prišlo prositi ga za vsprejem težavne službe, se
je udal.

Neki drugi, v obližju kardinala Ferrari
se nahajajoči vir ve poročati, da je dobil
Rampolla pri prvi volitvi 28 Gotti 16, Fer-
rari 9, Vannutelli najprej 16, potem 21 in
slednjič 19 glasov. Avstrijski in nemški kar-
dinali so glasovali baje za Gotti. —
Seveda so vsa ta poročila sama ugibanja,
ker izid volitve uradno še ni razglašen.

Rim. Vsi nemški in avstrijski kardinali
so glasovali za Gotti, katerega so nekateri
listi označevali kot prijatelja Avstro-Ogrske
in Nemčije. Radi tega ni mogel biti kom-
promisni kandidat mej Rampolla in Vannu-
tellijem. Dan pred izvolitvijo je dobil Sarto
30 glasov, predvčerajšnjim pa dvetretjinsko
večino. Dolgo sta mu morala prigovarjati
Oreglia in Ferrari, da je sprejel volitev.

O izvolitvi novega papeža se čujejo naj-
raznovrstnejša poročila. Priobčujemo jih, ka-
kor smo jih dobili, pričakujoč oficijelnega
poročila. Dosedanja poročila koresponden-
nega urada in raznih listov nikakor niso za-
nealjiva, ker temelje na premanogih ugibanjih
in najrazličnejših nasprotujočih se izjavah.

Kdaj se vrši kronanje?

Rim. Zagotavlja se, da se vrši
kronanje sv. očeta Pija X. že
prihodnjo nedeljo, da se s tem
omogoči udeležba vsem kardinalom, ki so
sedaj v Rimu navzoči.

Rim. »Tribuna« ve poročati, da se vrši
kronanje svetega očeta dne 9. avgusta.

**Zakaj si je kardinal Sarto nadel
ime Pij.**

Rim. Kakor se čuje, je novi papež
vsprejel ime Pij X. v spomin na papeža

tiran — — A ti, je-li tebe ljubila? Tebe,
ki si jokala in se poniževala?«

Oče Ivan se je zasmeljal votlo.

»Ljubezen! To naj bo ljubezen! In tebi
v tolažbo si je izvolila takšno smrt, takšno
grozno, sramotno smrt. Umrla je v pesku, v
blatu — — kot pes, ki ga vsakdo sune z
nogo v gobec.«

Glas očeta Ivana je postajal pridružen in
hrpav.

»Mene je sram! Sramujem se iti na
cesto. Pred Bogom me je sram! Neusmi-
ljena, ničvredna hči! V grobu bi jo moral
proklinjati — — —«

Ko je oče Ivan pogledal ženo, je bila
nezavestna. Čez nekaj ur se je še-le za-
vedla. Ko je bila zopet pri zavesti, so mol-
čale njene oči, in ni se moglo vpdeti, ali se
je tega, kar je rekel oče Ivan, spominjala
ali ne.

Isto noč — bila je mesečna noč v ju-
liju tiha in topla — je vstal oče Ivan in
varno po prethih, da bi ga ne slišala žena
in služkinja, je stopal gori po stopnicah in
šel v Verino sobo. Okno ni bilo od Verine
smrti še nič odprto; zrak je bil suh in vroč,
ker je ves dan pošiljalo solnce svoje žareče
žarke na železno streho. Bilo je nekaj od-
ljudnega in mračnega, kar mu je (nasproti

Pija VII., ki je bil izvoljen v Benetkah. Dne
14. marca 1800 je bil namreč kardinal Chi-
aramonti v Benetkah izvoljen papežem z
imenom Pij VII.

Začasno stanovanje

Rim. Kakor javlja »Popolo Romano«,
bo novi papež bival za sedaj v prostorih dr-
žavnega tajnika Rampolle.

Zahvalne maše.

Rim. Generalni vikar je izdal odredbo,
da je dne 6. avgusta v vseh cerkvah daro-
vati zahvalno mašo povodom izvolitve no-
vega papeža.

Kdo bo prihodnji državni tajnik?

Največje skrbi prevzroča liberalnemu
časopisju vprašanje, kdo bo vodil v bodoče
v Vatikanu zunanjo politiko, ker se, kakor
pravijo, sedanjí papež ni nikdar pešal s po-
litiko in ni bil nikdar v inozemlju. Imenu-
jeta se kot naslednika kardinala Rampolla
kardinala Ferrata in Agliardi. Sploh pravijo,
da se papež Pij X. ne strinja z Rampollovo
francosko politiko in da je kardinal Sarto
pri Leonu XIII. večkrat iz-
ražal svoje pomisleke proti Rampollovi po-
litiki.

Čestitke diplomatskega zastopstva.

Rim. Papež Pij X. je danes dopoldne
sprejel korporativno člane diplomatskega
zastopstva, ki so mu izrazili svoje čestitke.

Notifikacije volitve.

Rim, 5. avgusta. »Tribuna« javlja:
Včeraj so odpisali prva oficijelna pisanja,
ki so bila podpisana od novega papeža, s
katerimi se vladam, ki so zastopane pri Va-
tikanu, naznanja izvolitev Pija X.

Papežev dvor.

Rim. Pij X. je potrdil vse dosedanje
dvornike v njihovi službi. Tudi osebni zdrav-
nik dr. Lapponi in višji komornik Baletti sta
potrjena v svoji službi. Tudi majordomus
Cagiano ostane na svojem dosedanjem mestu.

Mery del Val.

Rim. Vest, da je tajnik konklave Mery
del Val imenovan kardinalom, ni resnična.

Veto Avstro-Ogrske?

Pariz. Tukajšnji listi poročajo, da je
neki avstrijski kardinal vložil v seji konklave
veto imenom Avstro-Ogrske proti izvolitvi
kardinala Rampolla. Kardinal Rampolla se
je dvignil in z velikim dostojanstvom in
mej splošnim odobravanjem izjavil, da pro-
testira proti vmešavanju svetne oblasti v pa-
peško volitev, da je pa srečen, ako se more
težkemu bremenu izogniti. Skoro vsi kar-
dinali so obsojali stališče Avstroogrške in odo-
bravali Rampollovo izjavo.

Tretja adoracija.

Včeraj ob 10. uri dopoldne se je vr-
šila v sikstinski kapeli tretja adoracija sv.
kolegija. Pij X. se je podal iz svojih sob
peš v sikstinsko kapelo. Generalni vikar je
določil, da so danes zvonovi rimskih cerkva
zvonili od 10. do 11. ure. dopoldne.

Konklave.

v katerem je bil izvoljen Pij X., je trajal 5
dni, od 31. julija do 4. avgusta. Volitev je
bilo sedem. Pri Leonu XIII. je trajal kon-
klave dva dni, Pij IX. je bil izvoljen tretji
dan, njegov prednik Gregor XVI. pa še le
po 62. dneh. Konklave, v katerem je bil iz-
voljen Pij VII., je trajal 104 dni, konklave,
v katerem je bil izvoljen Pij VI., pa celo
131 dni.

dihalo v tem prostoru, kjer že ni bil dolgo
noben človek; in lesene stene, pohištvo in
ostala oprava je razširjala lahen duh po
trohnobi. Meseč je sijal v bledeh žarkih na
okno in tla v sobi; odsev belega, skrbno
pometenega poda je osvetljeval kote z blede
svetlobo, in snežnobela postelja je izgledala
nekako strahotno. Oče Ivan je odprl okno,
in v sobo je lil širok tok (svežega zraka,
ki je vonjal po prahu in bližnji reki; komaj
slišno se je čulo nizko petje: najbrže je plul
po reki dol, in v njem so bili pevci.

Počasi, z golimi nogami, nalik beli pri-
kazni, je stopil oče Ivan k prazni postelji,
pripognil kolena, zaril svoj obraz v blazine
in jih objel — tam, kjer bi imela ležati Ve-
rina glava. Dolgo je ležal tako; pesem je
utihnila, a še vedno se je naslanjal nepre-
mično, in njegovi dolgi črni lasje so se mu
vsipali črez plača na posteljo.

Meseč se je pomaknil naprej, in v sobi
je bilo temno, ko je oče Ivan dvignil glavo
in začel šepetati. Glas mu je bil poln zata-
jene in dolgo nespoznane ljubezni; prislus-
škaval je svojim besedam, kot bi ga čula
Vera in ne on sam.

»Moja hči, Vera! Ti razumeš, kaj po-
meni: hči? Hčerka . . . moje srce, moja

Benetke — razsvetljene.

Povodom imenovanja kardinala Sarta
papežem so bile Benetke sijajno razsvetljene.
Da pokaže papež svojo ljubezen do priljub-
ljenih mu Benetk, namerava baje patrijarhat
beneški obdržati in kot vodjo patrijarhata
imenovati apostolskega delegata.

Laški katoliški listi.

Katoliški laški listi priobčujejo krasne
slavnostne članke, v kojih se izraža zavest,
da bo »novi krmar«, kakor ga imenuje
»Osservatore Romano«, ravno
tako varno vodil cerkev skozi valovje živ-
ljenja, kakor njegov prednik. Svojemu no-
vemu pastirju izraža katoliški svet, še pre-
dno ga pozna, svojo udanost in ljubezen in
mu navdušeno kliče: »Blagoslovljen, ki pri-
haja v imenu Gospodovem!« — »Govorite
oče,« kliče »Osservatore Romano«, govor te
oče, Vaši otroci so pokorni Vaši besedi. Ne
pozna Vas še, in vendar Vas ljubijo z vso
vsemo in gorečnostjo vernih svojih src.
Blagoslovite nas sveti oče, blagoslovite da-
ljne brate, ki se strinjajo z nami v veri, v
upanju in v smotru. Blagoslovite veliko
rodbino kršćansko, sinove vsakega naroda,
vsake dežele, ki spoznavajo v Vas name-
stnika Božjega na zemlji, ki se hočejo bo-
riti z Vami za resnico, z Vami trpeti, in
ako bi bilo potreba, tudi umreti, ki ne bodo
svojega življenja nikdar tako visoko cenili
da biga ne, ako bi jim bilo dano, žrtvovali
cerkvi in Namestniku Božjemu na zemlji.«

Še lepše piše »Voce della Ve-
rita.« Govori o stiskah, v katerih se na-
haja cerkev, in o nevstranšem pogumu
spoznavalcev, ki se ne boje smrti.

»Vera Roma« imenuje papeža na-
laš od Boga poslanega rešitelja sveta. Nje-
govo nadčloveško lepo, jasno lice sveti na-
lik solncu črez gorje tega sveta in oznanja
začetek verskega časa.

**Glasovi francoskih listov o novem
papežu.**

Francoski listi doslej še niso obširneje
pisali o izvolitvi novega papeža, vendar je
že to, kar je doslej čitati v francoskem časo-
pisju, dokaz o lažnjivosti liberalnih nemških
in italijanskih listov.

List »Debats« naglašja, da bo novi
papež povsem sledil Leonovim stopinjam,
ker pripada mej somišljenike
Rampollove in je bil vedno
ljubljenec Leonov. List pripominja,
da se dosedanje razmerje Vatikana
do Italije nikakor ne premeni,
akoravno je živel Pij X. doslej z italijansko
vlado v dobrih odnosih in bil prej spo-
vednik kraljice Margerite.

»Temps« meni, da pomeni Sartova
izvolitev poraz protifrancoske
koalicije. Francija in cerkev si moreta
k njegovi izvolitvi le čestitati.

»Liberte« posebno naglašja radost nad
tem, da ni zmagal trozvezni kandidat.

Se eno prorokovanje.

Rim. Tukajšnji listi poročajo, da je
neki redovnik nekoč prorokoval beneškemu
patriarhu, da bo devet let kar-
dinal. To prorokovanje bi se bilo sedaj
uresničilo.

Razglednice.

Po laških mestih in na Dunaju že pro-
dajajo razglednice s sliko novega papeža. Iz
Vidma smo prejeli krasno razglednico s sliko
novega papeža.

Dalje v prilogi.

kri in življenje . . . tvoj stari, stari očka, že
siv in slab . . .«

Pleča so očetu Ivanu strepetala in celo
okorno telo se mu je treslo. Šepetal je nežno
kot malemu otroku: »Tvoj stari oče te prosi,
Verica, joka. Nikdar ni jokal. Tvoja bolešt,
dete, je tudi moja!« Oče Ivan je stresel z
glavo. »Veš mi je, kot moja, veš, Verica!
Kaj je za me, starca, smrt? Ali ti — — —
da bi znala, kako nežna in slaba in skromna
si! Se spominjaš, ko si se vohdla v pratek,
in ti je iz njega kapljala kri, si se ti jokala?
Moje dete — — — In me še ljubiš, ljubiš
zelo — — — vem. Vsako jutro si mi po-
ljubila roko. Govori, Vera, govori, zakaj ža-
luje tvoja glavica? In jaz — vidiš, s temi
rokami bom zadušil tvojo bolešt. Močne so
še, Vera, te roke!«

Oče Ivan si je poravnal lasce. »Govori!«
Z očmi se je vsesal v steno in razprostrli
roke: »Govori!«

V sobi je bilo tiho in iz daljine se je
začul nenadoma zategnjeni pisk lokomotive.
S široko odprtimi očmi je blodil oče Ivan
okrog, kot bi stala pred njim grozna prika-
zen razmrovarjenega trupla. Počasi se je
dvignil in negotovo se je s krčevito razpr-
timi prsti dotaknil glave in zašepetal: »Go-
vori!« In odgovor je bil — molk. (Konec prih.)

Nekaj praktičnega dela ljubezni.

Kolin o. R.

L. bilo je v vročih dneh volivne borbe, ko sem potoval po renskih pokrajinah, zasledujoč tisočere niti, s katerimi so posamezne stranke zvezane z ljudstvom, s to veliko maso, katero so poklicali, da z volivnim listkom pove, kako je kaj zadovoljna s svojimi prijatelji.

In splošni glas je bil, da je ljudstvo nezadovoljno. Dve veliki stranki ste pokažali najbolj privlačno silo: katoliški centrum, o katerem volivci lahko rečejo, da že vidi njegova dela, in socialna demokracija, o kateri ljudje vedo le to, da hoče nekaj novega, in ker večina pravi, da slabše kot zdaj biti ne more, ampak le boljše, če pride ne vem kdo — je šla tolika množica s socialnimi demokrati.

Protestantizem je sicer izkušal zmagati s svojo konfesionelno idejo. A ta se je pokazala silno slabotno. Protestantje niso znali skoro nič drugega, kakor zabavljati čez katoličane. Ljudstvo je pokazalo, da nima protestantizem nobene socialne sile do njega.

A v čem je tista sila, ki je tudi sedaj katoliški stranki pripomogla, da se je ohranila kot najmočnejša, vključ temu, da so vsi drugi padli po njej?

Vzroki so globlji. Nemški katolicizem je storil toliko za ljudstvo, da mu mora biti ljudstvo udano. Bilo je mnogoletno socialno delo, delo ljubezni in požrtvovalnosti, katero je utrdilo katoliško stranko.

Res je, da ljubezen ni sebična in ne išče zahvale in da karitativno delovanje ni politično in ne sme biti. Vendar ker so nasprotniki napadli katolicizem kot tak, je ljudstvo odgovorilo tudi kot katoliško ljudstvo, ki ve, kaj ima v katoličanstvu.

Poglejmo najprej karitativno delovanje v ožjem smislu. Naj slede tu najprej podatki samo iz ene škofije: iz nadškofije kolinske. Kolikor more mrzla številka izraziti delovanje krščanske ljubezni, katero svojih del ne zapisuje in ne naznanja svetu, naj razvidijo čitatelji iz sledečih podatkov:

V nadškofiji kolinski je bilo leta 1895. 45 katoliških sirotišnic in 82 zavetišč s šolami; od slednjih so vzdrževale redovnice 47 same, 33 s pomočjo laikov. Skrb za moško mladino je naloga društev; zato zavetišč za mladeniče ni toliko; večina teh zavetišč je za dekleta, ki dobivajo v njih popolno preskrbo: prenočišče, hrano, stanovanje, bogoslužje, zabavo itd. Med njimi so tudi zavetišča za tovarniške delavke, katere tu dobivajo za jako nizek prispevek vse, kar rabijo.

Štiri zavetišča so poleg teh za padla dekleta, ki se hočejo poboljšati. Dve leti mora obljubiti da estane v hiši, in potem ji preskrbi društvo tudi otroka, če ga ima. Več kot polovica se jih poboljša.

Vincencijevih konferenc je bilo l. 1895 v škofiji 162 (samo v mestu Kolinu jih je 27). V njih se združujejo moški člani. Gripe so imele tedaj za slično karitativno delovanje 73 Elizabetinih konferenc.

Silno mnogo se stori tu za postrežbo bolnikov. 600 usmiljenk je namenjenih samo za postrežbo po hišah. Te so raztresene po celi škofiji v 125 postajah. Za pomoč ubogim porodicam je sedem katoliških društev. Eno društvo ima skrb za kaznjence, izpuščene iz ječe. Triindvajset raznih društev skrbi za posamezne potrebe: Ljudske kuhinje, katerih nekatere razdeljujejo po 40 000 jedil na leto, šole za šivanje, društva za pomoč ubogim šolarjem itd.

Redovnice so preskrbovale v tej škofiji že leta 1895. 155 bolnišnic, v katere se sprejemajo bolniki vseh veroizpovedanj, 10 umobolnic in 2 hiši za epileptične in idiote.

V zadnjih letih se je to delovanje še bolj razširilo in pomnožilo.

Pokazala se je potreba, organizirati to delovanje po enotnem načrtu. Zato so osnovali za celo katoliško Nemčijo »Charitas-Verband«. Ta prireja letne občne zbornice vseh karitativnih društev, škofijske konference in ta namen in snuje krajevne odbore. Osnova je osredno dopisovalnica in knjižnica za ta društva ter izdaja znanstvena dela in poljudne spise poleg mesečnika »Charitas«.

S tem se je pa tudi karitativno delovanje poglobilo. Vincencijeve družbe ne vidijo svoje vloge edino le v tem, da razdeljujejo listke z nakaznicami na moko, kruh, kavo itd., ampak izkušajo odstranjati vzroke uboštva. Koliko priljubljenosti imajo ravno Vincencijevi bratje, da proučujejo socialni položaj revežev! S tem ne pomagajo le revežem, ampak socialno izobražujejo tudi sami sebe. Saj se lahko primerijo razni nedostatki, n. pr. da pristopijo k društvu ravno tisti mokarji in prodajavci, ki mislijo po društvu za gotov denar kaj prodati revežem. S tem pride v društvo ne-

varen mehanizem, ki zamori pravo delovanje. Zato mora iti delovanje vsacega predsednika pred vsem na to, da Vincencijevim bratom samim vdihne pravega duha krščanskega socialnega dela. Ti morajo versko in npravno z besedo in z dejanjem vplivati na reveže. Tukašje Vincencijeve družbe so si postavile za nalogo tudi to, da skrbje za vzgojo in izobrazbo, da posredujejo revežem delo in zaslužek, skrbje za boljša stanovanja itd. Taka miloščina je več vredna kakor pa denarni dar.

Naslednje podatke sem prejel iz pregleda, ki ga podaja zadnja karitativna in socialna razstava za katoliško Nemčijo, zlasti za renske pokrajine.

Vincencijevih bratov je bilo okolu 10.000, organiziranih po župnijah, kakor je sploh navada.

V Elizabetinih društvih je bilo 5 000 katoliških gospa.

Društvo katoliških gospa za varstvo deklet je osnovalo 65 »domov« za delavske dekleta. Tu se skrbi za dekleta, ki iščejo dela, kakor tudi za delavke. Tu se posredujejo službe za posle. Ob nedeljah in praznikih so skupna predavanja in zabave. Po kolodvorih so povsod lepaki, kateri naznanjajo dekletom, kam se naj obrnejo za svet in pomoč. S temi društvi so v zvezi duhovniki po deželi, kateri dekletom, ki silijo v mesto, dajejo priporočila pisma in naslove katoliških gospa, do katerih se naj obrnejo. Dekleta dobivajo »Vodnika« knjižico, v kateri je podroben pouk, kako se naj obnašajo v mestih in kje dobe zanesljivo dušno in telesno pomoč.

V velikih mestih so katoliške gospe osnovale reden »kolodvorski misijon«. K vsakemu vlaku pošljejo članice, katera sprejema na novo došla dekleta. Ker po kolodvorih najrazličnejši ljudje obeh spolov preže na ta mladi naraščaj, ki dan na dan z dežele prihaja na velikomestni trg, se povsod po lepah dekletih opozarjajo na društvene znake onih gospa, katerim smejo zaupati. Tudi po železniških vozovih so prilepjeni taki društveni pozivi.

Doslej so osnovali katoličani 5 zavetišč za trgovske uslužbenke, 16 zavetišč za tovarniške delavke s popolno preskrbo, 16 zavetišč za ženske posle, 47 gospodinjstev šol za dekleta, ki si morajo sicer sama služiti kruh po prodajalnah in tovarnah, pa hočejo vendar imeti tudi pojem o gospodinjstvu, in 6 hiš za rokodelne učence. Učenci so seveda večinoma pri mojstrih. A pri vseh rokodelskih domovih imajo tudi oddelke za učence v obliki kongregacij ali izobraževalnih društev. Večina društev za žensko mladino se vzdržuje iz ustanov; vodstvo imajo večinoma redovnice.

Društva treznosti so ustanovila štiri zdravilišča za pijance. Delujejo s predavanji, shodi, razširjajo poučne spise in podobne, ki kažejo, kako škoduje alkohol organizmu, in izkušajo pridobiti ljudi za abstinenco (Kreuzbündnis).

Društva, ki skrbje za izpuščene kaznjence, imajo 1116 članov. Oproščeni kaznjenci dobi obleko, nekaj časa hrano in preskrbi se mu delo. Posebno skrbje za mladostne kaznjence. Ko pride iz ječe, ga sprejme po navadi kak zavod ali ga da društvo v strokovno šolo, da naredi iz njega poštenega človeka. Tudi družine kaznjencev dobivajo od društva podporo.

To so večje oblike, v katerih se kaže dobrodelnost. Koliko se dela po posameznih župnijah, česar nihče ne zapiše — kdo bi to naštel?

A še večja je socialno-politična organizacija nemških katoličanov, katera je dvignila njihovo moč in o kateri sem nekaj že poročal, nekaj pa še bom.

Kabinetna kriza na Ogrskem.

Ogrski ministrski predsednik grof Khuen je šel sinoči odšel v Išk cesarju, čeravno je bil že prejšnji dan zaslisan pri parlamentarni komisiji. Včeraj popoldne je zopet nenadno sklical ministrski posvet, ki pa ni dolgo trajal. Takoj na to se je odpeljal Khuen preko Dunaja v Išk, da kakor javlja »Budap. Corr.«, poroča cesarju o političnem in parlamentarnem položaju. Imenovani uradni list tudi namiguje, da bo Khuen pri tej priliki si izposloval najširših navodil za nastop proti obstrukciji ter da bo razpustil zbornico v ex lex stanju. — Sedaj so se pa seve pojavile druge težkoče in splošno se pričakuje, da bo grof Khuen že danes podal ostavko celega kabineta.

Nasprotno se pa tudi trdi, da grof Khuen niti ne misli na demisijo, marveč da je tako samozavesten, da misli celo na dvakratno razpuščenje zbornice. Ako bi namreč volitve ne izpadle po njegovi volji, bi zopet razpustil zbornico in razpisal nove volitve. No, grof Khuen je podal že dovolj dokazov, da ni človek rahlih živcev, ali po vsem, kar se je vse dogodilo v tej kratki dobi njegovega ministirovanja na škodo njegove politične in državniške repu-

tacije, se nam zdi nemožno, da bi grof Khuen še razpolagal s toliko samozvestjo.

Ritter se ničesar ne spominja.

Včerajšnja razprava ogrske parlamentarne komisije v zadevi podkupovanja je bila silno važna posebno radi tega, ker je bil zaslisan upravitelj bivšega reškega guvernerja Ritter. Njegova izpoved je zanimiva posebno radi tega, ker se ničesar več ne spominja, čeravno od tega dogodka še ni teden dni. On se samo toliko še spominja, da ve prav malo povedati in sicer samo to, da je oddal svoji hranilnični knjižici, kateri je prejel poslanec Papp in sicer samo radi tega, ker je Szapary takoj hotel imeti od njega denar, a je bilo že prepozno, da bi ga bil dvignil v kakem zavodu. Na vsa druga vprašanja, tako tudi na pojasnila o premoženjskih in drugih razmerah Szaparyjevih, o njegovih zvezah ter o ljudeh, ki so zadnje dni občevali pri njem, je priča Ritter kategorično odgovarjal, da »se ne spominja«, »ne ve več« ali pa da »ni pooblaščen za to izjavo«. Niti tega ni hotel vedeti, koliko in kje je dvignil za svojega gospoda dne 30. julija, ter je na vprašanje člana komisije posl. Polonyja, na kaj se sploh še spominja, odgovoril kratko in odločno, da se ne spominja na ničesar več. — Za to uslugo ga bo danes komisija še enkrat zaslislala ob prisotnosti grofa Szaparyja. Konečno sta bili zaslisani še dve kompromitirani priči žida Hartenstein in Löwinger, ki sta igrala posredovalni ulogi. Razprava se nadaljuje danes zvečer.

Grof Pejačević nalagan.

Reški »Novi list« poroča, da je prejel iz najzanesljivejšega vira vest, da je grof Khuen, ko se mu je mudilo, da čim prej otrese s svojih čevljev prah nesrečne Hrvatske in da si najde naslednika, opisal grofu Pejačeviću stanje v deželi povsem drugače, nego je bilo v resnici. V posebno v rožnatih barvah mu je opisal stanje raznih zakladov, katerih pa, kot smo že omenili, sedaj nikjer ni. Na ta zagotovila je Pejačević vsprejel bansko čast, ali še le te dni je zapazil — praznine, ki zijajo na desno in levo. A to je grofa Pejačevića tako vzlovoljilo, da se v njegovi okolici že govori, da bi se isti utegnil že v kratkem času zahvaliti za bansko čast. »Novi list« pripominja: Ako tudi abstrahiramo od te »podrobnosti«, menimo, da gospodu grofu ne more biti prijetno, da je to čast prejel po zaupanju človeka, proti kateremu, kakor demoralizatorju, se je vzdignilo na Ogrskem malo in veliko, istotako, kakor na Hrvatskem!

Koliko staneta doslej našo državo okupirani deželi?

Ogromne svote je morala naša država žrtvovati ob okupaciji Bosne in Hercegovine, od katerih pa doslej nima še nobene koristi. Zasedenje Bosne in Hercegovine je stalo skupaj 270 milijonov kron. Takrat je bil minister zunanjih zadev grof Andrássy. Že pred okupacijo si je zagotovil ta grof kredita 120 milijonov kron zaradi »mogočih bodočih dohodkov«. Za leto 1878 je zahteval nadaljnjih 834 milijonov kron in potem še 6713 milijonov. Okupacija je torej stala naše državo ogromnega denarja, a vendar Bosna še dosedaj ni — naša in je sploh veliko vprašanje, če se bo sploh kdaj priklopila avstro-ogrski monarhiji.

Iz brzojavk.

Premembe pri avstrijskih poslaništvih. Na mesto grofa Deyma pride v London sekijski načelnik grof Lützow, poslanik v Parizu grof Wolkenstein odstopi po 52 letni službi, ravnatoko grof Dubsky v Madridu. Izpraznjena bodo torej z dosedanjim Burianovim mestom v Atenah kar štiri poslaniška mesta. — Baron Kučera odstopi. Z Dunaja se poroča, da je došel na Dunaj civilni adlat v Bosni in Hercegovini baron Kučera, da poda ostavko. — Korupcija na Ogrskem. Uradni list v Budimpešti objavlja nastopno najvišje ročno pismo: »Po predlogu mojega ogrskega ministrskega predsednika odpuščam na njegovo lastno prošnjo guvernerja Reke in ogrsko hrvaškega Primorja, grca Ladislava Szapáryja.« — Zanardelli proti irredenti. »Giornale d'Italia« poroča, da je italijanski ministrski predsednik okaral finančnega ministra Carcano, ker je pri otvoritvi razstave v Vidmu poslušal irendentovski govor posl. Fradeletto. — Izdajo poljskih narodnih pesmi je konfiscirala pruska vlada. — Potovanja vladarjev. Cesar Viljem pride letos na Dunaj, laški kralj v Pariz in London. — Napad na španskega kralja. Govorica, da se je poskušil atentat na kralja, kakor tudi druga, da je kralj obolel, sti neosnovani. — Zveza mej Španijo in Francijo. Španski ministrski predsednik Villaverde je izjavil nekemu poročevalcu, da se s španskim poslanikom v Parizu ni zgovarjal o ničemur drugem nego o trgovinski

podobi. Z načrti o alianci se ni nihče pečal.

Dnevne novice.

V Ljubljani 6 avgusta.

Shod slovenskih mladeničev v Petrovčah. V nedeljo dne 16. avgusta je v Petrovčah na Štajerskem velik mladeniški shod. Po deveti uri bo skupno sv. obhajilo mladeničev in sicer radi tega, da se še lahko okrepčajo pred deseto uro. Ob desetih bo pridiga in slovesna sv. maša. Pridigo bo imel izvrstni govornik veleč. g. dr. Medved iz Maribora. Po opravi (okrog jedne ure) bo zborovanje v prostorih in pod lipo g. Kavčiča. Slavnostni govor bo imel Al. Kerkelj, za njim bodo govorili še drugi, med njimi 6 do 10 mladeničev iz različnih krajev. Po zborovanju (okrog polutretje ure) bodo v cerkvi pete litanije Matere božje in potem odkorakamo domov. Pri zborovanju utegneta igrati v odmorih med govori dva tamburaška zbora. Prišlo bo morebiti še kaj drugega na vrsto, kar bodo vrli fantje še videli. Mladeniči celjske okolice in savinjske doline, vdeležite se v mnogobrojnem številu tega shoda! Pokažite, da v omiki in zavednosti ne zaostajate za mladeniči Slovenskih gor in dravskega polja. Pridite, vrli slovenski sinovi, pridite, da si pri tem shodu utrdite versko prepričanje in narodno zavest, ravnanje se po geslu: Z Bogom in Marijo za ljubo slovensko domovino! Gg. dušni pastirji se uljudno prosijo, da mladeniče povabijo k temu shodu kar v najobilnejšem številu. Na veselo svidenje!

Osebnost. Deželnovladni tajnik g. Karol Ekel v Novem mestu je prideljen okraj. glavarstvu v Kočevju in okr. komisar dr. Frid. Vilj. Mathias pride iz Kočevja v Novomesto.

— **Smrtna kosa.** V Kanalu so pokopali v preteklem tednu g. Andreja Peternela, c. kr. asistenta pom. svet. v pokoj.

— **K volitvi v trgovsko bolniško blagajno.** »Slov. Narod« je v svoji torkovi številki priobčil že drugo poročilo o obnem zboru »trgov. boln. podp. društva«; to pa, kakor se zdi, le potem, ko smo se mi tako toplo zavzeli za stvar. In res je prvo »Narodovo« poročilo obudilo v interesiranih krogih veliko začudenje, ker se iz tistega »lepega«, »dobrega« tona, v katerem je poročilo sestavljeno, kaže »konjsko kopito« nemško slovenske zveze. Bolje bi bilo za »Naroda«, ko bi tega ne bilo! »Narodu« se je v torkovi številki zdelo potrebno zavzeti se za vladnega zastopnika dr. Zarnika in pravi, da je bilo naše resnično poročilo le — manever! Dejstvo je, da je dr. Zarnik igral na zborovanju sila žalostno ulogo, in da se je zdelo, kakor da bi še nikdar ne bil navzoč pri kakem bolj hrupnem zborovanju niti kot poslušalec, niti kot vladni zastopnik. »Slov. Narod« povdarja v svojem poročilu le one momente, ko je dr. Zarnik slučajno zadel pravo — postavim o vsprejemu bančnih uradnikov; vedoma pa zamolči, kako je dr. Zarnik na veliko začudenje vseh navzočih spreminil svoje mnenje pri tolmač. š. ki določa, kdaj naj se razpravlja o predlogih. Da je dr. Zarnik, potem ko mu je Treven govoril o »genezi« š. hipoma razlagal š. čisto drugače, ko eno minuto prej, ostane gotovo vsem navzočim v dobrem spominu, ne izvemši Nemcev. Nič boljše se dr. Zarnik ni obnašal pri poznejšem razveljavljenju volitve, ki jo je on sam razveljavil. Kot prak-tični zastopnik bi bil moral že pred volitvijo dati predsedniku potrebna pojasnila, kako se ima volitev vršiti pravilno. Tako se je pa zdelo, kakor da bi dr. Zarniku med volitvijo ušlo srce v hlače. In to čudno vedenje dr. Zarnikovo opravičuje »Narod« s tem, da pravi, da je bil Zarnik kot uradni dolžan tako stori! Glasovanje se je vršilo popolnoma pravilno in tako kot druga leta. Dr. Zarnik je postavil slovenske trgovske uslužbenke v jako neprijeten položaj, da bodo morale še enkrat na volišče, dočim so zadnjič imeli zmago zagotovljeno. Da je predsednik izkoristil težavni položaj dr. Zarnikov, v katerega je prišel po lastni krivdi, in zborovanje zaključil, se ni nobenemu čudno zdelo, ker se hotel ogniti sramoti, da bi bil z vsemi drugimi Nemci vržen iz odbora.

— **Ustanovni shod »Murskega Sokola« v Ljutomeru.** Prejeli smo naslednji poziv: Rojaki! Dne 15. avgusta 1903 ima »Murski Sokol« svoj ustanovni shod. K temu shodu, kateri naj pokaže, da Mursko polje in Slovenske gorice visoko dvigata zastavo narodne zavednosti in narodnega napredka, vabimo Vas vse sloven-

rojake brez razločka stanu in starosti in brez razločka političnega naziranja, če je isto le častno in ne protinarodno. Pridite teraj vsi, ki imate pošteno slovensko srce, pridite vsi, ki ljubite svoj materni jezik in krasno našo domovino, vsi boste nam kot bratje jednako dobrodošli. Ustanovni shod bo se vršil ob 11. uri predpoldne v telovadnici Fran-Jozefove šole. Popoldan ob 3. uri velika ljudska veselica in predavanje o pomenu telovadbe in sokolstva sploh. Vdeležili se bodo državni in deželni poslanci, kakor tudi govorniki iz sokolskih krogov. Toraj na svidenje in vsem rojakom bratski sokoleki Nazdar! Babič Martin, posestnik na Moti, Babnik Ludvik, vrvar in občinski odbornik v Ljutomeru, Bohanec Ivan, župnik pri Svetinjah, Božič Anton, posestnik v Radslaveh, Dr. Chloupek Karol, okrožni zdravnik v Ljutomeru, Dunaj Fr., posestnik v Cezanjevcih, Kočever Ivan, deželni poslanec v Središču, Dr. Kreft Leo, zdravnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Dr. Kristan Oroslav, zdravnik v Ormožu, Kukovec Ivan, okrajni načelnik v Ljutomeru, Lebar Matjaž, gostilničar v Vučjivasi, Dr. Lebar Josip, zdravnik v Križevcih, Petovar Leopold, veleposestnik in poštar v Ivankovcih, Ploj Oton, c. kr. notar v Gornji-Radgoni, Puconja Josip, veleposestnik na Cvenu, Rajh Alojz, tržan in občinski odbornik v Ljutomeru, Rajh Jožko, veleposestnik na Moti, Srabodan Anton, provizor v Ljutomeru, Vuk Ivan, posestnik in občinski predstojnik v Terbegovcih, Vraz Janko, posestnik v Cerovcu, Vršič Alojz, tržan in trgovec v Ljutomeru, Vršič Josip, občinski predstojnik in posestnik v Stročjivasi, Zemljič Jakob, posestnik v Radencih, Zmazek Josip, načelnik krajnega šolskega sveta pri Mali nedelji.

— **Na grobu vrlega moža.** Iz Device Marije v Polju nam poročajo žalostno vest, da je ondi umrl eden najvrlejših odličnih katoliških narodnih mož, katerega je bilo videti na vseh naših prireditvah, posestnik v Slapah Janez D o v č. Zapušča vdovo s peterimi nedoraslimi otroci. Devet let je bil občinski odbornik in eden prvih pespeševateljev društvenega življenja. Mnogo je pripomogel k ustanovitvi podpornega društva, bil je čvrst delavec pri izobraževalnem društvu, nad vse delaven pa je bil pri konsumnem društvu ter je s svojo odločno besedo mnogo pripomogel pri kupovanju hiše. Sedaj tega vrlega vzor moža krije črna zemlja, delo njegovo pa je ostalo v korist njegovih potomcev. Bog nam daj mnogo tako delavnih mož! Udova ranjkega se vsem, ki so se vdeležili pogreba najtoplejšje zahvaljuje ter ga priporoča v molitev.

— **Redna letna skupščina deželne zadrge izdelovalcev sodavice na Kranjskem** se je vršila te dni v Ljubljani. Skupščina je zahtevala od predstojništva, da se kaznujejo vsi oni, ki so brez vsake oprostive izostali. (Pri poznejši predstojništvu seji izrekla se je globa po 20 K za vsakega neprizotnega.) Zapisnikar pojasni v daljšem govoru težaven stan predstojništva radi nebržnosti nekaterih članov. Največ bilo je pismeno uradovati, pisanje rešilo se je 434, a vrhu tega je bilo mnogo potov in pozvedovanj pri oblastvih ter mnogo razgovorov s člani. Na Kranjskem je 42 članov. Nameravala se je ustanoviti jugoslovanska tvornica za ogljikovo kislino. S tem sprevidela je zveza treh tvornic, katera je vzela vse izdelovanje ogljikove kisline na Avstrijsko-Ogrskem in Nemčijo z nasprotno-obveznim kartelom za dobo več let v svoje roke ter je tako zamogla svojevoljno dražiti kislino sodavičarjem, da se jej je resno bati nove konkurentinje na jugu in za to se je končno sklenila za združ. člane na Kranj. pogodba za dobo do 31. dec 1906, valed katere se ne smé podražiti na Kranjskem sodavičarjem kislince, dočim se drugim kroninam draži. Vkljub temu proučuje predstojništvo nadalje vprašanje gledé ustanovitve tvornice za ogljikovo kislino, spojene s tvornico za led. Tudi z drugimi tvornicami za steklenice, esence itd. doseglo je predstojništvo ugodne ponudbe in poslučuje svoja člane s takimi. Izmenjevališče steklenic izkazalo se je posebno v pričetku ob času preprirov med člani jako umestno. Preglednikoma računov izvolita se gg. Burger Alojzij in Weinberger Franc. Overovateljema volitev voljena sta gg. Burger Alojzij in Paah Ignacij. Ker dosedanji predstojnik, g. Putrich s prodajo svoje obrti iz zadrge izstopi ter se je njega namestnik že prej odpovedal, izvolita se predstojnikom za ostalo dobo g. Franc Jerič, njegovim namestnikom g. Ivan Morč, oba iz Ljubljane. Za tekoče leto se določi 5 K zadržne doklade na vsacega člana. Preglednika računov javita, da sta našla vse v popolnem redu, na kar skupščina računski zaključek odobri. Ker ni bilo drugih predlogov, zaključil je predstojnik ob 6. uri skupščino z zagotovilom, da bode skrbel za točno in varčno poslovanje.

— **Za Murskega Sokola** so doslej nabrali 2053 K 32 v.

— **Deželni dekliški licej v Pulju.** »Wiener Zeitung« javlja, da je naučni minister podelil pravico javnosti s šolskim le-

tom 1903/1903 prvemu razredu dežel. dekliškega liceja z italijanskim ušnim jezikom v Pulju.

— **Vodovod v Planini** izvršuje tvrdka Kramar, Sprinar in Hertlein. Dela se baje završe do meseca decembra.

— **Lokalna železnica Rakek Cerknica-Babnopolje.** Železniško ministerstvo je dalo predsedniku trgovske zbornice gosp. Lenarčiču, princu Schönburg-Waldenburg in lastniku parne žage gospodu Fr. Žagarju dovoljenje za tehniška predpela za lokalno železnico s kolodvorom na Rakeku preko Cerknice in Starega trga v Babnopolje.

— **Iz Polh. Gradca.** Dve lepi slovesnosti smo obhajali 26. in 27. julija. Naša že tako lepa župna cerkev je dobila nov križevi pot. Naslikal ga je res mojstrsko g. Simon Ogrin, akad. slikar z Vrhnike. Okvire pa je v romanskem slogu kaj lepo naredil domači umetnik g. Jernej Trnovec. Oba umetnika sta radi tega dela hvale in priporočila vredna. Blagoslovil je novi križ. pot č. o. Otokar Aleš, gvardjan novomeški, čegar govor pred blagoslovljenjem je segel vsem globoko v srce. Razlagal je namreč, da molitev sv. križ pot je potrebna grešnikom in pravičnim in kako ga je treba moliti. Naslednji dan pa so obhajali 25 letnico oni č. gg., ki so l. 1878 dovršili svoje nauke. Že prejšnji večer so imeli gg. jubilatje pete litanijske. V ponedeljek pa je bilo najprej mrtvaško opravilo za gg. sošolce. Izmeje 13 so se trije preselili v večnost: gg. Frčej, Lavtižar in Kregar. Ob 9. uri je bil slovesen sprevod v lepo okinčano cerkev. Pred gg. jubilatje je korakala šolska mladina, dekliška Marijina družba in vrlo gasilno društvo, cerkev je bila skoraj polna vernikov. Slavnostni govor je imel č. gosp. dekan Fr. Gornik, pojasnujoč namen sestanka, namreč zahvala za vse v 25 letih prežete dobrote in prošnja za nove milosti. Na to je slovesno sv. mašo opravil v zahvalo č. o. Otokar Aleš ob asistenci vseh sošolcev. Pohvalno je treba omeniti i pograbskega cerkvenega petja. Mej obedom je bilo več napitnic, znamenita zlasti ona našega ljubljenskega višjega pastirja, na kar se je mu odposlala brzojavka, za katero se je Presvetli zahvalil ter podelil vsem jubilatim blagoslov še za daljno in vspešno delovanje v dušnem pastirstvu. Omenim še, da je bil prostor od župnišča do cerkve ves v mlajih, venci in zastavah; zato so se trudile zlasti dekleta Marijine družbe iz Prištave in Polh. Gradca in gasilno društvo, za kar jim bodi očitna: hvala in čast.

— **Veselica rajhenburških dijakov** dne 9. avgusta se začne točno ob 4 uri popoldan, ne pa ob pol 8. uri zvečer.

Ljubljanske novice.

Umrla je soproga upokojenega vlakovodje gospa Ana Heckiny.

V premišljevanje ljubljanskim nemškim trgovcem. Na našo opombo, da priobčimo imena vseh tistih nemških trgovcev, ki pri prihodnjih volitvah v odbor trgovske bolniške blagajne nastopijo proti slovenski večini, pravi tržaška »Edinost«: »Da, tako treba. To pomore! Malo indeksa ne bo škodilo. Kateri slovenski moralist se bo morda malce zgrajal na tej izjavi naši; ali naj se! Na hudo rano treba ostrega leka! Pred vsem pa ne smemo pozabiti, da nas le Nemci sami se svojo brezobzirnostjo in brezvestnostjo v narodnih bojih silijo v ostreje nastopanje. Če kdo noče poznati slovenskih pravic, pa naj se še odpove tudi slovenskemu kruhu in tudi drugim raznim udobnostim življenja med nami in znane naše slovenske gostoljubnosti!«

Volivni boj v odbor trgovske bolniške blagajne v Ljubljani. Poroča se nam, da bo prihodnji občni zbor in nove volitve v odbor trgovske bolniške blagajne dne 23. t. m. v »Mestnem domu«. Pristop bo dovoljen proti legitimacijam Čujemo, da sta resignirala na svoje časti predsednik g. I. C. Mayer in g. Schantel.

Konj splašil. Posestniku Janezu Šusteriču iz Vižmarja šter. 6 se je danes dopoldne na Marije Terezije cesti splašil konj in mu ušel. Pred hišo št. 6 na Marije Terezije cesti sta dva delavca konja prijela in ga vstavila. Nesreča se ni nobena pripetila.

Vabilo k veliki vrtni veselici, ki jo priredi »Slovensko zidarsko in tesarsko društvo« v Ljubljani, v nedeljo dne 9. avgusta 1903, na vrtu restavracije g. Fran Remica »Pri novem svetu«, Marija Terezija cesta št. 14, s sodelovanjem slavne tukajšnje društvene godbe. Vpored veselice: I. Kečljanje na dobite, katero se je vže pričelo v nedeljo, dne 26. julija ob 8. uri zjutraj »Pri novem svetu« in se bode kečljalo vsaki dan do večera veselice, t. j. do 9. avgusta t. l. I. dobitek 30 kron v zlatu, II. dobitek 20 kron v zlatu, III. dobitek 15 kron, IV. dobitek največ serij 5 kron, V. šaljivi dobitek. Serija 3 lučajev stane 20 vinarjev. 2. Šaljiva pošta. 3. Srečolov. 4. Koriandoli korzo. 5. Petje. VI. Prosta zabava. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev. Cenjene dame in otroci so vstopnine prosti. K mnogobrojni udeležbi vabi

odbor. Ob neugodnem vremenu se veselica preloži na prihodnjo nedeljo, dne 18. avgusta t. l.

Izgubljen. Na poti po Mestnem in Starem trgu je izgubila danes dopoldne komptaristinja Marijana Planinc zlato iglo z bi serij. — Služkinja Angela Kovačič, stan. v Gospodskih ulicah št. 15 je izgubila v L. termanovem drevoredu denarico z vsebino 3 K 30 h. — V Solskem drevoredu je izgubila danes dopoldne delavka Marija Jaletič denarico, v kateri je imela okoli 10 kron denarja.

Tatvina. Kleparski pomočnik A. K. ukra del je dne 3. t. m. drvarju Antonu Marinčiču v Hradeckega cesti št. 31 iz podstrešne sobe sivkaste, suknene hlače. Marinčič je dobil hlače pri K., kateri pa trdi, da jih je kupil od neznanega človeka.

Nesreča. Ivan Sterle, 31 let star, skladiščni delavec na južnem kolodvoru, stanujoč v Kozarjih št. 9. peljal je dne 1. t. m. na vozičku 100 klg. težak zaboj iz skladišča na voz. Naenkrat mu zaboj zdrsne z voza in ga zadene v levo nogo. Poškodovan je na stegnu.

Z doma pobegnil je Franc Skafar, 17 let star posestnikov sin v Črni vasi št. 41 dne 1. t. m. Najbrže se klati po mestu okoli.

V tobačni tovarni je danes dopoldne vratar ustrelil psa, ki se je priklatil na dvorišče in je bil navidezno bolan.

Društvena godba priredi jutri 7. avg. v restavraciji »pri Gambrinusu« o priliki otvoritve zgornjih prostorov koncert. Vstopnina prosta.

Nasilen berač. Včeraj dopoldne prišel je postopač Leopold Zima k soprogi nekega višjega častnika, stanujočega v Nunskih ulicah št. 3 in je siloma beračil in zahteval, da mu da suknjič, češ, da se mora drugi dan odpeljati v Gradec. Ker ni dobil suknjiča, je zavajal, slednjič pa se je le odstranil. Stvar se je naznanila policiji, ki je Zimo izsledila in prijela.

Nesreča vsled nagle vožnje. Poštni hlapec Marko Frjanc, stan. na Rimski cesti št. 17, je danes zjutraj na Pogačarjevem trgu vsled nagle in nepravilne vožnje podrl na tla 10 let starega kajzarjevega sina Franceta Rusa iz Dobrunj, št. 53. Deček se je le prestrašil in ni bil poškodovan.

Pevsko društvo »Ljubljana« priredi v nedeljo dne 9. t. m. popoldanski društveni izlet k Jerasu v Gameljne, kjer ob nem sodeluje pri veselici tamošnje pož. brambe. V svrhu lepšega izida tega izleta vabi odbor in upa na udeležbo vseh prijateljev petja, posebno po častitih podpornih članov. Odhod iz Ljubljane s kamniškim vlakom ob 2. uri popoldne do Tavčarjevega dvora in tam bodo pa čakali lestveni vozovi, da popeljejo izletnike v Gameljne. Zvečer po končani zabavi zopet odhod z vozovi.

Opozarjamo na današnji inserat restavracije g. Stefana Miholiča v Gosposkih ulicah. Restavracija je izbornou urejena in postrežba najtočnejša.

Dogodki na Hrvatskem.

Tomašić — klevetnik.

Poznato je, da je hrvatski poslanec Tomašić obdolžil mažarsko opozicijo, češ, da je ona s svojim denariem izzvala nemire na Hrvatskem. Razume se, da so ga Mažari pozvali na odgovornost, da jim to tudi dokaže. Toda Tomašić je molčal, ker gotovo ni imel nobenih dokazov. Stvar seveda s tem še ni rešena, ker Mažari ga morejo pozvati še pred saborsko preiskovalno komisijo glede njegove izjave. Zdej je prišla pa še hrvatska opozicija ter zahteva z vso odločnostjo, da Tomašić dokaže svojo trditev, s katero je oklevetal hrvatski narodni odpor proti nedostojnej vladi. Na Hrvatskem se dobro ve, da se je Tomašić le iz mržnje proti hrvatske opoziciji poslužil omenjene izjave, in da v resnici ni ogrska opozicija žrtvovala v te svrhe niti vinarja. S takimi lažnjivimi izjavami sta hotela ban Khuen Hedervary in Tomašić svet preslepiti ter tako prikriti pravi vzrok nemirom na Hrvatskem. Ban je za to že dobil svojo plačo, ker je moral Hrvatsko sramotno zapustiti, a zdaj je treba, da zadovoljšdino tudi poslanec Tomašić. »Obzor« to odločno zahteva, in hrvatska opozicija ne sme prej mirovati, da se izve prava resnica, če tudi pri tem trpi ugled poslanca Tomašića. Za Hrvatsko bi bilo seveda najbolje, da taki breznačajni ljudje izginejo čim prej s političnega polja.

Nov prekršaj nagodbe.

Če tudi se je sedanji ban Pejačević svedčano izjavil, da se bode strogo držal nagodbe, vendar je že v tem kratkem času dvakrat prekršena. Kot dokaz za to služi nam dvojezični napis na prometnej zgradbi in pa čisto mažarski koleki, ki pridejo v porabo dne 1. oktobra. O dvojezičnem napisu smo že govorili. Pred nedavnim pa je pri nesel »Obzor« vest, da izidejo kmalu novi koleki ter je opozoril merodajne kroge, da se pazi, da ne pridejo v porabo samo mažarski koleki. »Obzor« je zahteval o tem

vprašanju razjasnjenja v uradnem listu. Leta je molčal ter te dni prinesel uradni oglaš in opis novega koleka od ogrskega ministra trgovine. Po opisu so koleki čisto mažarski tudi za Hrvatsko. In uradni list, ki neprenehoma zatrjuje, da se hrvatska vlada drži nagodbe, ni niti z besedico obsodil tako ravnanje zajedniške ogrske vlade. Zdej molči na to krivico uradni list, a ravno tako bodo molčali tudi mažaronski poslanci, a ž njimi seveda tudi hrvatska vlada. Na ta način na Hrvatskem seveda ne more priti do miru.

Nezaupnice mažaronskim poslancem.

Nedavno so izročili volivci varaždinskega okraja nezaupnico mažaronskemu poslancu grofu M. Bombellesu, ker je v saboru glasoval vedno le za vlado ter s tem odobraval vse krivice, ki so se godile hrvatskemu narodu. Podpisanih je bilo na nezaupnici do 111 volivcev, med njimi tudi taki, ki so glasovali za grofa Bombellesa, ali so se v njem prevarili. Proti tej nezaupnici se je oglašil uradni list, ter je grdo napadel radi tega duhovščino omenjenega okraja, češ da le ona podpihuje narod proti omenjenemu poslancu, ki je bil izvoljen brez vsake agitacije in brez vsakega upliva političnih oblasti. Na to laž uradnega lista je odgovoril župnik Ovek ter dokazal z izvirnimi uradnimi spisi tamošnjih oblasti, kako se je narod prigodom te volitve teroriziral ter opozicija preganjala do skrajnosti. Iz omenjenih spisov političnih oblasti pa se vidi prava politična pokvarjenost hrvatskega uradništva. Skoda, da je dozdej dobil samo ta poslanec nezaupnico. Trebalo bi to akcijo razširiti po celem Hrvatskem, kjer je vsaj nekoliko privržencev opozicije. Zdej je prav ugoden čas zato in potrebno je, da dobi tako nezaupnico vsak mažaronski poslanec. Potrebno je, da je opozicija organizirana in pripravna, ker ne vemo, kaj nas čaka. Morda so nove volitve pred durmi, in na te mora biti opozicija vedno pripravljena. S takimi nezaupnicami se daje narodu pogum, da se bode mogel upreti vsakemu nasilju mažaronske stranke, ki bode brez dvoma rabila pri prihodnjih volitvah ista protipostavna sredstva, kakor dozdej. Če bo narod probujen, jih bo znal odbiti, in potem zmaga ne izostane.

Zato pa je potrebno zdej resnobno politično gibanje razširiti po celem zemlji.

Nezaupnica vladnemu poslancu Martinu.

V Vrbovskem podpisujejo volivci nezaupnico vladnemu poslancu kanoniku Martinu, ker je bil izvoljen na podlagi krivih volilnih imenikov. Nezaupnico bo neslo kanoniku Martinu na Reko posebno odposlanstvo.

Bogoslovec Škrinjar.

Sodnijska obravnava proti bogoslovcu Franju Škrinjarju, katerega je državno pravdnštvo dolžilo kalenja javnega miru in hujskanja, je v Zagrebu končana. V nekem pismu je mej drugim bogoslovec Škrinjar pisal svojem prijatelju, da se mora napraviti zapisnik onih duhovnikov, ki z vlado držé, in jih javno izročiti javnemu zaničevanju. Vsa njegova pisma so bila na pošti odprta in bogoslovec obsojen v trimesečno težko ječo. Uložil je ničnostno pritožbo.

Ban v zadregi.

Pri svojem nastopu je ban Pejačević zagotavljal svoje verne, da mu bode prva skrb, kako bi se sklenila povoljna finančna nagodba z Ogrsko, ker od te nagodbe je odvisna bolja bodočnost Hrvatske. Takrat je vse verjelo, da se bode ta nagodba tudi zares kmalu sklenila. Toda med tem so nastopile na Ogrskem take zmešnjave, da na to nagodbo nobeden niti ne misli. A Hrvatska stoji pred groznim primanjkljem. Dozdej se je ta primanjkljaj pokrival z denarji iz raznih deželnih zaklad, ali zdaj so tudi že te izčrpane do dna. Ban Pejačević stoji pred praznimi blagajnami, katere mu je izpraznil njegov prednik od mažaronov tako slavljani državnik upravitelj. Banu Pejačeviću se more nekega dne pripetiti kaj takega, kar se je godilo skoz več let na Srbakem, in kar se godi še zdaj na Turakem, da se bode moralo prenehati z izplačevanjem mesečnih plač, če ga ne bode iz take zadrege rešila zajedniška ogrska blagajna. Brez dvoma bi sedanji ban rad rešil to finančno vprašanje, pa je bilo zategadelj že določeno, da se snide hrvatski sabor v oktobru, pa da odobri nagodbo in proračun za bodoče leto. Toda to so prazne sanje, in uradni list je dodal prvemu delu vesti o saboru, da se bode sicer sešel v oktobru, ali da bode potrdil iznovič indemiteto, če ne pride do nagodbe. In tako bode minilo že sesto leto, odkar se pripravljajo vsi ti člani regnikolarnih deputacij na dogovore za novo nagodbo, a ravno zdaj je najmanj nade, da bi sploh še letos do tega prišlo. A da pri tem trpi Hrvatska grozne zgube, ne marajo nič regnikolarni polanci, češ, da niso oni krivi, nego nesvetne politične okolnosti v avstroogrski državi. Vendar pa bi se bila dala ta nagodba v šestih letih vendar le dogotoviti, da je bilo le nekaj volje od ogrske strani, od hrvatske pa energije. Toda maža-

roni so bili vedno nemarni pri reševanju posebnih gmetnih vprašanj hrvatskega naroda, pa so se tako pokazali tudi pri tem vprašanju. In te sramote jim nobeden ne zbrise s čela.

Prve konfiskacije pod novim banom radi samega bana.

Predvčeršnjim so bili zaplenjeni vsi opozicijski časopisi radi odgovora mestnega zastopnika Timeta na poročilo župana Mošinskega glede čestitke novemu banu pri godom njegovega nastopa. Zastopnik Timet je živo oporekal županu glede te čestitke, češ da je bila neumestna in prerana, kajti novi ban je pokazal, da se tudi on kakor njegov prednik ne bo držal postave, kar dokazuje dvojezični napis na prometni zgradi in sami mažarski oglasi po naših kolodvorih. Župan Mošinski se je zagrozil zastopniku Timetu, da mu bode zabranil govoriti, če bode na tak način napadal tako visoke osebe kakor je ban, a glede napisa da bodo odločile regnikolarne deputacije. Toda zastopnik Timet je odgovoril županu in mažaronski večini, da ga ne bodo preprečili niti mažaronski zastopniki niti druge še tako imenitne osebe v obrambi svoje domovine, če tudi je le priprost delavec. Radi tega poročila pa je glasovito zagrebiško redarstvo odredilo konfiskacije. Bržkone je mažarskim činovnikom že dolgčas, pa so se lotili zopet že navajenega dela. Ne služi jim na čast.

Dogodki v Srbiji.

Srbska vlada je izjavila, da je pripravljena poravnati dolgove kralja Aleksandra in kraljice Drage. Stopila je s upniki že v dogovor. K pokritju dolga je treba 400.000 frankov. Zapuščina kraljeve dvojice — v kolikor se je dosedaj dognalo — obstaja iz gotovine in vrednostnih papirjev kralja Aleksandra v znesku 250.000 frankov, iz uprave konaka v vrednosti 150.000 frankov ter iz 3000 frankov gotovine in vrednostnih papirjev kraljice Drage. Od teh zneskov vzelo se bo onih 400.000 fr. in ostanek bo dala srbska vlada sorodnikom kraljice Drage.

K aretaciji nekega srbskega nadporočnika, ki se je izvršila pred dnevi zaradi spijonaže, se poroča, da je bil poleg tega prijet še neki drugi višji častnik. V Belemgradu se splošno trdi, da se pri tem ne gre za spijonažo, ampak za zaroto častnikov proti vojnemu ministru Atanackoviću, ki je baje zabranil povišanje onih častnikov, ki so se udeležili kraljevega umora.

Kralj Peter gre prihodnji teden s svojimi sinovi in z bratom na potovanje po notranji Srbiji.

Vojno ministerstvo je naročilo dvema dunajskima konjskima kupčevalecema, ki sta svoj čas Angležem oskrbovala transporte konj v Južno Afriko, pripraviti tisoč konj za konjico in topništvo. Za kralja Petra je poslal v Beograd neki dunajski kupčevalec 24 konj v vrednosti 160.000 frankov. Konji so izključno iz avstrijskih in ogrskih žrebčarn.

Balkan.

Po poročilih porte se je pojavilo v vilajetih Monastir in Skoplje 16 novih vstajskih čet. Bolgarske vstajske čete so začele v zadnjih dnevih v omenjenih vilajetih zopet krepkejšo delovati. Mohamedance skušajo spraviti v strah z umori, požigi, plenjenjem; Bolgare pa skušajo pridobiti zase. Vlada je odredila energične korake. V preteklih nočeh se je izvršilo na železniško progo Sohm-Monastir več napadov od strani voditeljev makedonskega odbora.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Spomenik skladatelju Smetani so postavili v Horici na Češkem. — Elektrik Tesla je iznašel izpolnjeni sistem brezžičnega brzojavljanja. — Tekmovalno vožnjo z rakoplovov, ki se dajo voditi, bodo priredili leta 1904 na svetovni razstavi v St. Louisu. — Sestra „Gospa Wölfling“ — gospd. Augusta Adamović je predvčeršnjim nastopila v Budimpešti kot ehansonetna pevka. — Na žensko streljal je v Požunu tovarnar Marschall, ko se je hotela odpeljati obiskat svoje stariše na Dunaju. Ranil jo je lahko. Nato je tovarnar samega sebe ustrelil. — Grof Flanderski je nevarno obolel. — Vojaške vaje pri Bileku. Cesar je naročil svojemu namestniku v Bosni pl. Appelu, da o tem uvede strogo preiskavo. Glavni krivec polkovnik Grünzweig (!) se je javil bolnega. Skoro gotovo pride pred vojno sodišče na Dunaju. — Policaju se ustavljal. Zvečer 26. maja t. leta je strojarški pomočnik France Štrukelj v Kramarjevi gostilni na Dolenjski cesti mestnega redarja pričel zmerjati, češ da nima tu nič opraviti, in naj gleda, da se vun spravi. Ko ga pa stražnik vedno še z lepo opominja, da naj se odstrani, zagrozil mu je Štrukelj, da ga bo vun vrgel. Se le tedaj je bil prisiljen stražnik napovedati Štruklju aretacijo, za kar ga je ta s pestjo

v prsa sunil, v veži pa zgrabil za vrat, in mu grozil da ga ne spusti. Stražnik je moral rabiti orožje in je vsekal s sabljo nekoliko Štrukelja po desni roki; le s pripomočjo dveh drugih stražnikov, ga je bilo mož vkrčiti. Sodni dvor ga je na 2 m. t. ječe obs. — Zlati svečeniški jubilej. Včeraj je slavil v župni cerkvi v Ischlu dvorni župnik, škof dr. Lavrencij Mayer 50 letnico mašništva. — Šah — dolžnik. Pariški arhitekt Meriat toži perzijskega šaha pri mednarodnem sodišču v Haagu za poravnavo 8000 frankov, ki jo tirja Meriat za izdelavo perzijskega pavilona na pariški razstavi in katero še ni nihče poravnal. — Očeta umoril. V Tiki-kesi je ubil 15 letni sin Andrej Toth na prigovarjanje svoje mame, ki mu je obljubila zakon, svojega očeta s sekuro, ko je ta spal; oče je bil takoj mrtev. — Eksplozija v solunski trdnjavi. V solunski trdnjavi Tufane se je dogodila velika eksplozija, pri kateri je ranjenih več vojakov. Turško prebivalstvo je valed tega silno razburjeno. Baje sta se užgali dve bombi, ki so jih odvezli ustašem. Ohlasi pa trdijo, da je eksplozijo povzročilo to, da se je vnela strelna tvarina. Bolgarski vladni krogi so valed tega v velikih skrbih. — Ljubo je vrgel skozi okno tretjega nadstropja v Kolinu dninar Thomas. Dekle je bilo na mestu mrtvo. Morilca so prijeli, ravno ko je hotel spraviti mrtvo truplo v tako lego, da bi se mislilo, da se je izvršil samomor. — Samomor vsled nekaj litrov vina. 63letni posestnik Lovrenc Stran je izgubil pri igri par litrov vina. To ga je tako užalostilo, da je šol domov, tu odložil svoje vrednosti in odšel od doma. Sele po 14 dnevih so ga našli obešenega v nekem grmu.

700 oseb utonilo.

Port Artur. Iz Čifu se poroča: Naliv je napravil strahovito škodo. Voda se je udrla z gora v mesto in razušila mnogo hiš ter odnesla seboj ljudi in mostove. Nad 700 ljudi je utonilo, 2000 oseb je brez brane.

Telefonska in brzojavna poročila.

Novi papež Pij X.

Rim, 6. avgusta. Včeraj je prišel k papežu kipar Rosa z dvema umetnikoma pomočnikoma, da napravi doprtni kip Pija X. Vsi trije umetniki so bili jako iznenadeni nad papeževo prijaznostjo. Ko so hoteli pri vstopu v sobo poklekniti, zamahnil je sv. oče z roko in dejal: „Pustite to, jaz sem ostal stari, — samo oči so nekoliko motne, ker nisem štiri ure mogel zatisniti očesa. Uboge moje sestre, tudi te so gotove jako nemirne. Ko so umetniki delali eno uro, menili so, da papež ne more več vzdržati. Pij X. je potegnil iz žepa nikelnasto uro, pogledal nanjo in dejal: „Saj še ni tako pozno, ako hočete, lahko delate dalje.“ Eden izmed umetnikov ga je vprašal, ako ura prav gre. Sv. oče se je nasmehnil in dejal: „Vi menite, da niklasta ura ne more prav iti? Boljše radi mojih revežev nisem mogel imeti. Tudi prstan mi je v zastavljavnici večkrat dobro pomagal za reveže.“ Rosa mu je dejal, naj ne dela prenaporno in si varuje zdravje, nakar je sv. oče dejal: „Imam Lapponija, ki je Leona XIII. ohranil 94 let, in jaz mu popolnoma zaupam, da bo dobro skrbel tudi zame.“ Rosa je dejal papežu, da bi ga tisoči ljudstva navdušeno pozdravljali, ako bi blagoslov podelil iz zunanje loggie, in da bi mu bila za to hvaležna vsa Italija. „Jaz vem to“, je dejal papež, in nato odslovil kiparje.

Rim, 6. avgusta. Papež Pij X. se pri slovesnostih ni pustil nositi na nosilnici, ampak je sam šel peš v vatikansko kapelo.

Rim, 6. avgusta. Včeraj je imel papež polno avdienco. Ko je grof Rossoli prišel k njemu in se trikrat pripognil, mu je sv. oče dejal: „Pustite ceremonije. Jaz sem isti, kakor včeraj.“ Nekoliko debelemu komisarju konklava Puccinelliju je papež, ko se je Puccinelli hotel prikloniti, dejal: „Pustite ceremonijo, za to ste predebeli.“

Rim, 6. avgusta. Lapponi je dobil za zdravljenje sv. očeta Leona XIII. 20.000 lir, Mazzoni 15.000 lir in Rossoni 10.000 lir.

Pariz, 6. avgusta. „Tems“ vzdržuje vest, da je Avstrija vložila veto proti izvolitvi kardinala Rampolla, in sicer v seji kardinalov v nedeljo. Avstrijski cesar je izšla brzojavno sporočil svoj veto. Ko je kardinal Puzyna naznanil kardinalom avstro-ogrski veto, je bil dramatičen prizor. Rampolla je bil blede, vstal ter v veličastnem govoru izjavil, da je vedno skrbel le za koristi cerkve in da radi tega ne zasluži nezaupanja. Protestiral je proti vmešavanju svetnih oblasti. Tudi kamerlengo Oreglia je protestiral v istem smislu. Nato je Rampolla izjavil, da z ozirom na nastalo situvacijo prosi, da se pri glasovanju kardinali nanj ne ozirajo. Prosil je kardinale, naj združijo svoje glasove na kardinala Sarta. „Tems“ pravi, da je Avstrija vložila veto v interesu svoje zaveznice Nemčije in da je izvolitev kardinala Sarta enaka nekakemu protestu proti vetu. (Kaj je na teh častnikarskih poročilih resnica, bo pokazala še le zgodovina. Op. ur.)

Družba sv. Cirila in Metoda.
(XVIII. velika skupščina v Litiji 6. avg. 1903)

Litija, 6. avg. Trg Litija odet z narodnimi zastavami, prebivalstvo jako navdušeno; sinoči je bila bakljada z godbo.

Danes zjutraj ob pol 8. je vlak pripeljal skupščinarje iz Ljubljane. Na kolodvoru jih je pričakovala velika množica ljudstva, gasilno društvo z godbo, ki je svirala „Naprej zastava slave“. Došle pozdravi imenom duhovščine dekan A. Žlogar, izročil prvomestniku pokroviteljino dekanijske duhovščine. Zatem je pozdravila imenom Slovenk gospi Ana Meškova v krasnih, navdušenih besedah. G. prvomestnik Tomo Zupan se iskreno zahvali obema. Ljudstvo navdušeno klicalo „živijo“. Skupni zajutrak na pošti, kjer so čakali štajerskih skupščinarjev.

Ob 9. uri glavni vsprejem pri slavaloku z napisom: „Le k nam, ker naši ste“. Najprvo pozdravil trški župan g. Damjan, imenom litijske podružnice blag. gospa Dietrichova, ki je mesto šopka poklonila pokroviteljino 200 K. Pozdrav litijske mladine je pogumno govoril učenec litijske šole v gorenjski narodni noši. Po oficijelnem vsprejemu so pripenjale litijske dame šopke.

Obema se je navdušeno zahvalil msgr. T. Zupan. Ob pol 10. je sv. mašo v litijski cerkvi, daroval predsednik podružnice litijske g. Zupančič, cerkveno petje krasno. Po sv. maši zborovanje pri Oblaku.

Poročilo tajnika g. Žlogarja izkazuje 149 podružnic s približno 10.000 člani. Šolskih zavodov 23 z 2500 šolskimi otroci, ki bi bili brez družbe izročeni potujčevanju. Tajnik navdušeno poziva: „Bodimo vendar na straži, saj se gre za tisto krasno domovino, ki je zdaj še naša, a bi po malomarnosti naši lahko postala ptuja. In tu mora nehati vsaka malenkostna osebnost. Vsi moramo pred očmi imeti le eno veliko zadevo: blagor svojega naroda, svoje domovine.“

Popoldne ob 4. uri izlet v Šmartno. Vsa vas v zastavah. Imenom občine pozdravil župan Hostnik. Drug pozdrav je govorila gđ. Anica Knafličeva. Zahvalil se je g. prvomestnik. Ogled cerkve in na to zabava pri Robavsu.

Dunaj, 6. avgusta. Včeraj se je tu pričela tajna sodnijska obravnava proti bivšemu finančnemu komisarju v Lvovu dr. Bronislavu Osolinskemu radi vohunstva. Nagovarjal je sorodnike, naj stopijo v dogovore s tujimi državami radi prodaje instrukcij v železniški službi pri mobilizaciji.

Sofija, 6. avgusta. Glasila makedonskega vstajškega odbora potrjujejo, da se je dne 2. avgusta pričela splošna vstaja v okraju Monastir. Vse vstajske čete so pričele skupne akcije. Pretrgane so brzojavne zveze, razdejani železniški tiri. Vstajo vodita Sarafov in bivši učitelj Gaev. „Večerna Pošta“ pravi: „Kocke so padle, sedaj zmagamo ali umremo!“

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Z revolverjem streljal. Posestnik France Petrovič iz Lesnega brda je pijanček ter silno prepirljiv in nevaren človek. Zena se ga boji, ker ji je opetovano grozil, da jo bo ustrelil. Dne 5. svečana zvečer je prišel obdolženec zopet pijan domu. Prva žrtva njegove jeze je bila žena, kateri je grozil, da jo bo zadušil. Ona je pobegnila iz hiše, Petrovič je pa tekel v čumnato po revolver ter ž njim dvakrat ustrelil. Prihiti sosedje so mu revolver vzeli. Nato pa je Petrovič zagrozil, da bo kupil nov revolver in da bo vsacega Marendiča (to so sosedovi) ustrelil. Obdolženec pravi, da ima to slabo navado, da strelja, kadar je pijan. Sodni dvor ga je na deset tednov težke ječe obsodil. — Stara jeza. France Merhar, podobar iz St. Vida, je jezen na Jan. Krušiča, ker je bil lansko leto zaradi njegovih dveh bratov zaprt. Dne 2. junija t. l. popoldne je prišel v Rusovo gostilno v St. Vid ter se je tam brez povoda lotil Krušiča in ga dvakrat z roko po licu udaril, nato ga je zgrabil za vrat ter ga tiščal proti zidu. Krušič ga je nato udaril z vrčkom dvakrat po glavi. Neki železniški delavec je Merharja proč potegnil, na kar je ta Krušiča spustil. V veži ga je Merhar z odprtim nožem zopet napadel in mu zadal vreznino na levi strani glave in eno na levem licu. Obdolženec pravi, da je to storil v silobranu, kar pa priče izpodbijajo. Ker je bil Merhar zaradi enacega dejanja že kaznovan, ga je sodišče na osem mesecev ječe obsodilo. — Tatvina. Pekovski pomočnik J. Wesjak iz Gradišča na Štajerskem je prišel dne 17. julija t. l. v Komanovo hišo na Suhi prosijati. Ker ni našel nikogar v hiši, je izmaknil zlato žepno uro z verižico, 1 suknjo in 1 hlače; med vrati je srečal gospodinjko, katera mu je dala kislega mleka, nakar je urno odšel. Še le sedaj je gospodinja zapazila tatvino, ter poslala za tatoma svoja dva otroka, katerima je suknjo in hlače, katere si je že oblekel, izročil, le uro si je pridržal. Še le orožniku se je posrečilo tatu zasačiti in mu uro odvzeti, katero je imel v robcu zavito. Sodni dvor ga je obsodil na 3 mesece težke ječe. — V Ameriko jo je hotel popihati 17 let stari Janez Debeljak iz Podgore, da bi se ognil vojaškemu naboru. On sicer pravi, da bi se bil pravočasno domu vrnil, kar se mu ni zamoglo verjeti, ker se je skrivaj pripravil za pot in se je hotel brez potnega lista odpeljati. Sodišče ga je na 10 dni strogega zapora in na 10 K denarne globe obsodilo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji srčni tlak 736,0 mm

g	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
5	9 sveč.	738,1	19,0	sl. jzlh.	jasno	
6	7. zjutr.	738,0	15,9	sl. ssvzh.	jasno	0,0
	8. popol.	737,6	27,0	sr. jzlh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 19,5°, normale 19,5°.

1022 1-1

Tušnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, ozir. oče, stari oče in brat gospod

Janez Inglič
posestnik in gostilničar

danes v četrtek, dne 6. avgusta t. l., zjutraj ob polu 6. uri po mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 73. letu starosti.

Pogreb bode v soboto, 8. t. m., dopoldne ob 9 uri.

Blagega rajnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Srednja vas pri Poljanah, dne 6. avgusta 1903.

Žalujoči ostali.

Trgovski vajenec

sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga na Gorenjskem. Kje pove upravništvo „Slovenca“. 1020 2—

Služba organista

je razpisana do dne 30. avgusta v Škocijanu pri Dobravi.

Letne plače je 300 kron v denarjih, štola, prosto stanovanje in prestovoljna žitna pa vinska bra. — Prosilec bodi ceciljanec.

P. Bohinjec,
župnik.

1011 2-2

Krasno, prijetno letovišče. —
Postaja južne železnice: Poličane;
6 ur od Dunaja.
Sezona: maj do septembra.

Rogatec-slátina

„Biser
zelene
Štajerske“.

1902

gostov 3100
(do sedaj naj-
više števil).

1019 3-1

vodstvo.

Gospodična

želi službe komptoaristinja ali slovenske
in nemške korespondentinja. Izvežbana
je tudi v stenografiji. Ponudbe naj se blago-
velijo prislati pod „M“, poste restante Pla-
nina pri Rakeku. 1017 2-1

Dva oleandra

nad 2 metra visoka, eden rudičega, drugi
belega ovetja, lepo zraščena, sta po zelo
nizki ceni na prodaj v Ljubljani, Martinova
cesta št. 21. 1014 1-1

Univ. med.

dr. JOSIP TIČAR

dosluženi sekundarij dež. bolnice
uljudno naznanja,
da se je naselil kot okrožni
zdravnik 923 3-2
v Kranjski Gori.

Kranjska gora, 14. julija 1903.

V tovarni vozov

Petra Keršiča

v Sp. Šiški pri Ljubljani,
se sprejme več kolarskih in kovaških
pomočnikov.

Sprejmejo se tudi

vajenci

za kovaško, kolarsko in sedlar-
sko obrt. 944 3-3

423 19

98 100-17

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 100 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči
HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 234, Češko.

Oljnaté barve v kosturnih škaflićah za
razprodajalce in lastno
uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL** v
Ljubljani, Franciskanske ulice 524 5 12-11
Vnanja naročila proti povzetju.

Za lesno trgovino

se išče 889 6-5

komptoarist.

Prednost ima oni, ki se zmožen jelov
les sprejemati in oddajati. Službo je nastopiti
med 1. septembra t. l.

Naslov se izve v uravnštvu „Slov.“

Pri Črnem orlu.

P. T.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da
sem z današnjim dnem prevzel „Vospernikovo“
restavracijo v Gosposki ulici št. 3, katero bom
nadalje vodil pod imenom

Restavracija Pri črnem orlu.

Točil bodem izborno Steinfeldsko marčno pivo
iz pivovarne bratov Reinighaus v Gradcu, dalje
pristen čvček iz Gadove peči, Ljutomerčana, Re-
foško, Rizling i. t. d.

Postregel bom nadalje slavnemu občinstvu z
izborno in ceno kuhinjo.

K mnogobrojnemu obisku vabita najuljudneje

991 6-3

Ana in Stefan Miholič.

Pri Črnem orlu.

Naznanilo.

Podpisani si usojam slav. občinstvu
uljudno javiti, da sem s 1. avgustom

odstopil

svojo krojaško obrt
na Bregu št. 14

gosp. Alojziju Barle-tu

ter ga tudi v naprej vsem svojim do-
sedanjim cenjenim naročnikom najtop-
lejo priporočam.

1019 3-1

Fran Šturm.

Naznanilo.

Podpisani si usojam slav. občinstvu
uljudno javiti, da sem s 1. avgustom

prevzel

od gosp. Frana Šturma, krojaškega
mojstra dolgot. tno. d. brez nana in idočo

krojaške obrt

v Ljubljani, na Bregu št. 14,

ter se tudi v naprej vsem dosedanjim
cenjenim naročnikom najtopleje pripo-
ročam.

Alojzij Barle,

civilni in vojaški krojač, izvežben in izprašan
na c. k. tehnološkem muzeju na Dunaju.

VABILO

na

izvanredni občni zbor

„Kmetijskega društva v Laškem

registr. zadruga z omejeno zavezo“

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 23. avgusta 1903,

ob polu 4. uri popoldne

v prostorih posojilnične hiše
ali salonu v Laškem.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva,
2. Sklepanje o razdružbi zadruge,
3. Eventuelna izvolitev likvidatorja.

Ker je občni zbor sklepčen v smislu
pravil le tedaj, ako sta zastopani dve tret-
jini članov, se člani vabijo, da gotovo vsi
pridejo.

1018 1-1

Načelstvo.

Circus Victor

Latermanov drevored.

V petek, dne 7. avgusta 1903

High Life predstava

nastop umetnikov in umetnic prve vrste in predstava najiz-
borneje v naravi in šolsko dresiranih konj.

Mej temi:

mistr Melville, slav. jokej.

Bolero

fantastični jahalni prizor.

Jezdi

v originalnih španskih

kostumih

gospa ravnateljica Viktor.

Gospa ravnateljica Cenci

s svojim v naravi in šolsko iz-
borno dresiranim konjem.

Lepa čevljarica

z Dunajske ceste

velika komična pantomima.

1013 3

Za obilen obisk prosi spoštovanjem

ravnateljstvo.

Slavnemu občinstvu si usojam naznaniti, da se

preselim

z dnem 5. avgustom t. l. iz dosedanje gostilne na Rimski cesti št. 24

v svojo lastno hišo, priljubljeno gostilno

Alojzija Zajca, Rimska cesta 4.

Ob tej priliki se najsrčneje zahvaljujem vsem častitim mojim gostom in
in cenjenim odjemalcem, posebno pa še mojim stalnim blagim gostom ter jih
uljudno prosim še za nadaljni obisk, ozir. odjemanje in se splošno priporočam
slavnemu občinstvu za blagohotno naklonjenost, ker se bodem po celem zmožnosti
potrudil v moji popolnoma na novo opremljeni restavraciji z najboljšo postrežbo
poslužiti, kakor z najboljšim pristnim vinom razne vrste, izbornim pivom, gorkim
in mrzlim jedilom po najnižji ceni. Na razpolago bodem imel več pripravljenih sob
za klube, društvene seje itd., v zabavo vse dovoljene igre kakor tudi prijeten
senčnat vrt.

Z vsem spoštovanjem

1016 3-2

Josip Koman,
restavrater.